

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุขทัยธรรมราช

การสอนเสริมครั้งที่ 1
หน่วยที่ 1 - 7

เอกสารสอนกัศน์ชุดวิชา

20303

จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

PSYCHOLOGY AND LEARNING METHODOLOGY

ส่วนลิขสิทธิ์

เอกสารโปรดทัศน์ชุดวิชา จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้ การสอนเสริมครั้งที่ 1

จัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำด้านฉบับ: คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ: หน่วยผลิตลือสอนเสริม ศูนย์โปรดทัศนศึกษา

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 พิมพ์ใหม่

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 1

การสอนเสริมชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้
หน่วยที่สอนเสริม หน่วยที่ 1 – 7

ประเด็นสำคัญ

1. จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
2. จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น
3. จิตวิทยาพัฒนาการวัยผู้ใหญ่
4. จิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญาชน尼ยม
5. จิตวิทยาการศึกษากลุ่มนุชชานิยม
6. จิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม
7. จิตวิทยาเพื่อการแนะนำและ การบริหารจัดการชั้นเรียน

แนวคิด

1. จิตวิทยาพัฒนาการเด็กมุ่งเน้นการศึกษาลักษณะพฤติกรรมและกระบวนการเปลี่ยนแปลงความสามารถของเด็กในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์–จิตใจ และลังคอม เพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของเด็กในช่วงวัยต่างๆ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุน การปรับปรุงแก้ไข และการควบคุมทำนายลักษณะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กต้องเริ่มต้นจากการศึกษาและทำความเข้าใจกับแนวคิดพื้นฐาน และหลักการสำคัญทางทฤษฎีของจิตวิทยาพัฒนาการเด็กอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กในแต่ละวัยได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก

2. จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นครอบคลุมเรื่องความเป็นมาและแนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ פרוคอร์ด ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจ็ท ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตลังคอมของอิริคสัน ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก และทฤษฎีการกิจตามพัฒนาการของ ชาวิกาเชียร์ส์ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นสามารถประยุกต์ใช้กับตัววัยรุ่น การประยุกต์ใช้ในครอบครัว และการประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษา

3. จิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่ให้ความสำคัญให้ความสำคัญกับมุ่งมองพัฒนาการผู้ใหญ่และประเด็นการศึกษาพัฒนาการผู้ใหญ่ ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่ครอบคลุมทฤษฎีพัฒนาการทางจิตลังคอม ทฤษฎีปัญญาทางลังคอม ทฤษฎีการกิจตามพัฒนาการ และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม การประยุกต์ทฤษฎีพัฒนาการผู้ใหญ่สามารถใช้กับผู้ใหญ่และองค์กร

4. แนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญาณิยม ได้ก้าวถึงความหมาย ความสำคัญ และขอบข่ายของ จิตวิทยากลุ่มดังกล่าว ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญาณิยม ได้มีการคัดสรรค์มานำเสนอเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ ทฤษฎีโครงสร้างนิยม ทฤษฎีการประมวลสารสนเทศ ทฤษฎีการเรียนรู้ โดยการค้นพบและทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมี ความหมาย การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญาณิยม เป็นแนวทางการนำแนวคิดหลักการหรือสารล้ำค่า บางประการของทฤษฎีกลุ่มดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

5. ความเป็นมาของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มนุชยนิยม เป็นการนำเสนอความเคลื่อนไหวทางจิตวิทยา ที่เน้น การให้ความสำคัญต่อคั้ยภาพของมนุษย์ ซึ่งเรียกว่า “คลื่นลูกที่ 3” และส่งผลต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ทฤษฎี จิตวิทยาการศึกษากลุ่มนุชยนิยม มีทฤษฎีสำคัญ 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีของอับราاه์ม มาลโลว์ ทฤษฎีของคาร์ล โรเจอร์ส และทฤษฎีของอาร์瑟อร์ โคมล์ การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษาต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการจริยศึกษา การศึกษาระบบที่เปิด การเรียนรู้แบบมีล่วงร่วม และการเรียนรู้ตามแบบมนุชยนิยมแนวใหม่

6. ความเป็นมาของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยมคือ พฤติกรรมมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้โดยอาศัย กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับลึกลึกล้อม ความสำคัญหลักกลุ่มพฤติกรรมนิยมคือ การค้นหาและการระบุถึงกฎที่ ควบคุมการเรียนรู้ จิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมครอบคลุมทฤษฎีการวางแผนเชิงนโยบายแบบคลาสสิก ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยง และทฤษฎีการวางแผนเชิงนโยบาย การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยมในการเรียนการสอน การปรับพฤติกรรม และบทเรียนแบบโปรแกรม

7. จิตวิทยาพื้นฐานเป็นการศึกษาถึงหน้าที่และกระบวนการทางจิตและพฤติกรรมของมนุษย์อย่างเป็นระบบ แบ่งเป็นกลุ่มได้ 7 กลุ่ม คือ กลุ่มโครงสร้างของจิต กลุ่มหน้าที่ของจิต กลุ่มจิตวิเคราะห์ กลุ่มพฤติกรรมนิยม กลุ่มเกลตัลท์ กลุ่มการรู้คิด และกลุ่มนุชยนิยม การแนะนำครอบคลุมความหมายและบริการต่าง ๆ ของการแนะนำ หลักการแนะนำ การแนะนำมีบทบาทต่อการศึกษาและบทบาทต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียน และการประยุกต์ จิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะนำ จิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการห้องเรียนเป็นการนำทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และเทคโนโลยีทางจิตวิทยามาประยุกต์เพื่อการบริหารจัดการของห้องเรียน โดยใช้แนวคิดของจิตวิทยาพื้นฐาน 4 แนวคิด ได้แก่ ธรรมชาติของผู้เรียน พฤติกรรมบุคคล แรงจูงใจ และการให้แรงเสริม

วัตถุประสงค์

หลังจากเข้ารับการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาพัฒนาการเด็กได้
2. ระบุแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการเด็กได้
3. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นได้
4. ระบุแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นได้
5. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่ได้
6. ระบุแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่ได้
7. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญาณิยมได้
8. ระบุแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญาณิยมได้

9. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มนุชยนิยมได้
10. ระบุแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มนุชยนิยมได้
11. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยมได้
12. ระบุแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยมได้
13. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาเพื่อการแนะนำได้
14. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนได้
15. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการแนะนำและจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนได้

กิจกรรมการสอน

1. ประเมินผลการสอนโดยทำแบบประเมินก่อนการสอนเสริม และซักถามเพื่อประเมินความพร้อม
2. อธิบายเสริมเนื้อหาสาระประกอบเอกสารโปรดักشن์
3. นักศึกษาซักถามปัญหาข้อสงสัย
4. ประเมินผลการสอนเสริมโดยทำแบบประเมินผลหลังการสอนเสริม

สื่อสอนเสริม

1. แบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม
2. เอกสารโปรดักชน์ดุษฎีวิชาจิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้
3. แบบประเมินผลการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริม

การประเมินผล

1. ประเมินผลโดยให้นักศึกษาตอบคำถาม
2. ประเมินผลจากคำถามที่นักศึกษาถูก
3. ดูผลและเปรียบเทียบการทำแบบประเมินผลก่อนและหลังการสอนเสริม

แบบประเมินผลตนเองก่อนรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ดีเด่นของนักศึกษาเกี่ยวกับ “จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้”
คำแนะนำ ขอให้อ่านข้อสอบอย่างละเอียดและรอบคอบแล้วจึงตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมายลงกลมล้อม
 รอบตัวเลือกที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

1. การศึกษาค้นคว้าทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก มีวิัฒนาการเริ่มต้นมาจากการศึกษาเรื่องใด
 - ก. พฤติกรรมเด็กทั่วๆ ไป
 - ข. พฤติกรรมเด็กในชีวิตประจำวัน
 - ค. พฤติกรรมเด็กที่มีปัญหา
 - ง. พฤติกรรมเด็กในโรงเรียน
 - จ. พฤติกรรมเด็กในชุมชน
2. ข้อใดระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. เพื่อค้นหาความเป็นมาของการศึกษาเรื่องเด็ก
 - ข. เพื่ออธิบายพัฒนาการตามวัยและพฤติกรรมเด็ก
 - ค. เพื่อแสวงหาคำตอบของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก
 - ง. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ล่ำผลต่อคุณภาพชีวิตเด็ก
 - จ. เพื่อประเมินลักษณะของการเกิดพฤติกรรมเด็ก
3. ข้อต่อไปนี้ระบุหลักการพื้นฐานของทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ยกเว้นข้อใด
 - ก. พัฒนาการของเด็กทุกคนเปลี่ยนแปลงไปตามแบบแผนเดียวกัน
 - ข. พัฒนาการของเด็กทุกด้านมีความล้มเหลวเกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้น
 - ค. พัฒนาการของเด็กมีขีดความสามารถทางเร็วหรือช้ากว่าอัตราที่เป็นเกณฑ์ปกติได้
 - ง. พัฒนาการของเด็กมีทิศทางการพัฒนาที่แตกต่างกัน
 - จ. พัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมีลำดับขั้นตอนไม่ข้ามขั้น
4. ข้อใดเป็นความสำคัญของพัฒนาการวัยรุ่น
 - ก. เป็นช่วงวัยที่มีวิกฤตด้านความขัดแย้งมากกว่าวัยอื่น
 - ข. เป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตสูงสุด
 - ค. เป็นช่วงวัยที่สามารถให้ความรักกับผู้อื่นได้
 - ง. เป็นวัยที่เริ่มทำงานแบบผู้ใหญ่
 - จ. เป็นวัยที่มีความสามารถทางสติปัญญาซึ่งไม่พัฒนาเต็มที่

5. ข้อใดเป็นขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นตามทฤษฎีของเพียเจท์

- ก. ขั้นอวัยวะสมผัสและกล้ามเนื้อ
- ข. ขั้นเริ่มคิดเริ่มเข้าใจ
- ค. ขั้นความคิดรวบยอดเป็นรูปธรรม
- ง. ขั้นความคิดเชิงนามธรรม
- จ. ขั้นความคิดที่เป็นสากล

6. ข้อใดเป็นขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยรุ่นตามทฤษฎีของโคลเบิร์ก

- ก. การทำความดีเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ
- ข. การทำความดีเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
- ค. การทำความดีเพื่อต้องการสร้างความลัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
- ง. การทำความดีเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย
- จ. การทำความดีเพื่อให้สังคมเป็นสุข

7. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของทฤษฎีพัฒนาการทางจิตลังค์ของอิริคสันวัยผู้ใหญ่ต่อนั้น

- ก. การสร้างลัมพันธภาพกับผู้อื่นนำไปสู่ความผูกพันใกล้ชิด
- ข. การรู้จักอัตลักษณ์ของตนเองอย่างชัดเจน
- ค. การทำงานให้ประสบความสำเร็จ
- ง. การสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์
- จ. การสร้างสรรค์ผลงานให้กับองค์กรตามทฤษฎีพัฒนาการ

8. ข้อใดเป็นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์กในวัยผู้ใหญ่

- ก. การปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมสากล
- ข. การปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมที่คำนึงถึงลัมพันธภาพ
- ค. การปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
- ง. การปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมที่เมื่อขัดต่อกลุ่ม
- จ. การปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมที่ไม่ทำให้ตนองเลี้ยวหาย

9. ข้อใดเป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญญาทางลังค์ของแบรนดูราในวัยผู้ใหญ่

- ก. พัฒนาฐานะทางเศรษฐกิจ
- ข. การเป็นแบบอย่างในการทำงานที่ประสบความสำเร็จ
- ค. การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานให้ได้
- ง. การปรับตัวเข้ากับหัวหน้า
- จ. การมีลัมพันธภาพที่ดีต่อลูกน้อง

10. ในการศึกษาจิตวิทยากลุ่มปัญญา尼ยม เมื่อเข้าใจแล้วว่าความรู้ในบุคคลเกิดขึ้นได้อย่างไร อันดับต่อไปควรศึกษาประเด็นใด
- ธรรมชาติของความรู้
 - บุคคลมีพัฒนาการของความรู้ได้อย่างไร
 - การประยุกต์ทางการศึกษา
 - การควบคุมตนเองในการเรียนรู้
 - การคิดในระดับสูง
11. การเรียนรู้ใหม่ตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างนิยมคืออะไร
- การที่ผู้เรียนได้รับรูมโนทัคโน้มากขึ้น
 - การที่ผู้เรียนได้พบรูปแบบใหม่ๆ
 - การเกิดความไม่สมดุลย์ของความรู้
 - การได้รับรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ
 - การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน
12. ตามแนวคิดของทฤษฎีการประมวลสารสนเทศ ความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับลิ่งใดมากที่สุด
- ประสารับลัมพ์ของผู้เรียน
 - ความจำระยะสั้นของผู้เรียน
 - ความสามารถทางสมองของผู้เรียน
 - การทบทวนความรู้ของผู้เรียน
 - ยุทธวิธีการจำของผู้เรียน
13. จิตวิทยาการศึกษากลุ่มนุชยนิยมได้รับอิทธิพลมาจากอะไร
- Psychoanalysis
 - Behavioral Psychology
 - Cognitive Psychology
 - Conditioning Psychology
 - Humanistic Psychology
14. การพัฒนาพฤติกรรมไปสู่การเป็นผู้บรรลุลักษณะแห่งตน มีแนวทางการพัฒนาอย่างไร
- การรู้จักลิทธิ์-หน้าที่ตน
 - การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 - การมีความมั่นคงที่จะยึดถือลิ่งที่พูด
 - การรับรู้ความทุกข์ของผู้อื่น
 - การฝึกใช้ลิทธิ์เลือกกระทำด้วยความซื่อสัตย์

15. “กรอบความคิดภายใน” (frame of reference) หมายถึงอะไร

- ก. จิตไร้สำนึก
- ข. ความลับที่ต้องการปกปิด
- ค. ความประณานาทที่ต้องการเติมเต็ม
- ง. ความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่างๆ ที่มีความหมายต่อบุคคล
- จ. การพัฒนาบุคลิกภาพที่เริ่มจากภายใน

16. นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสนใจกับพฤติกรรมใด

- ก. พฤติกรรมที่ไม่สามารถแสดงออกมาได้
- ข. พฤติกรรมที่สามารถวัดและทดสอบได้
- ค. พฤติกรรมที่เลียนแบบกัน
- ง. พฤติกรรมที่เป็นไปตามกลุ่มคน
- จ. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงบ่อยๆ

17. พฤติกรรมการวางแผนเชิงแบบลงมือกระทำ ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก คือข้อใด

- ก. หนูกดคาน → พ้นจากสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจ → การกดคานเพิ่มขึ้น
- ข. หนูกดคาน → ไม่พึงพอใจ → การกดคานลดลง
- ค. หนูกดคาน → ได้รับสิ่งเร้าไม่พึงพอใจ → การกดคานลดลง
- ง. หนูกดคาน → ได้รับอาหารเป็นรางวัล → การกดคานเพิ่มขึ้น
- จ. หนูกดคาน → ได้รับอาหารเป็นรางวัล → การกดคานลดลง

18. การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ครูควรเลือกใช้วิธีใดในการปรับพฤติกรรมนั้น

- ก. การเสริมแรงทางบวก
- ข. การเสริมแรงทางลบ
- ค. การเสริมแรงทางลังคอม
- ง. การเสริมแรงพฤติกรรมที่ตรงข้าม
- จ. การลงโทษ

19. ข้อใดคือความมุ่งหมายหลักของจิตวิทยาทั่วไป

- ก. เพื่อล่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- ข. ใช้เพื่อการทดสอบสติปัญญา
- ค. เพื่อล่งเสริมด้านการเรียนการสอน
- ง. ใช้บำบัดรักษาผู้มีปัญหาสุขภาพจิต
- จ. ใช้อธิบายพฤติกรรมของบุคคลและลังคอม

20. การให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จัดอยู่ในบริการใดของการแนะแนว

- ก. บริการสำรวจและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- ข. บริการสนับสนุน
- ค. บริการปรึกษา
- ง. บริการจัดวางตัวบุคคล
- จ. บริการติดตามผล

21. ข้อใดคือองค์ประกอบด้านกายภาพของจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

- ก. เนื้อหาสาระที่เรียน
- ข. สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน
- ค. ปฏิลิมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
- ง. ล้มพังสภาพที่ดีกับเพื่อนของผู้เรียน
- จ. การเอาใจใส่ดูแลของครูที่มีต่อผู้เรียน

หน่วยที่ 1

จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

- ตอนที่ 1.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
- ตอนที่ 1.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
- ตอนที่ 1.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

โสตทัศน์ # 1.1 ความเป็นมาของจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

การศึกษาค้นคว้าทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

มีวิวัฒนาการมาจากการศึกษาแบ่งเป็น 5 ระยะ ได้แก่

1. ระยะศึกษาพฤติกรรมเด็กในชีวิตประจำวัน
2. ระยะศึกษาพฤติกรรมเด็กด้วยวิธีการวิจัย
3. ระยะศึกษาพฤติกรรมเด็กตามช่วงวัย
4. ระยะศึกษาพฤติกรรมเด็กด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ และ
5. ระยะศึกษาพฤติกรรมเด็กเน้นกระบวนการคิดและการทำงานของสมอง

โสตทัศน์ # 1.2 ผู้ที่มีบทบาทเริ่มต้นในการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก

ผู้ที่มีบทบาทเริ่มต้นในการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก

ทำให้วางการวิชาการทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กมีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าในเวลาต่อมา

- 1) เพลโต (Plato) นักปรัชญาชาวกรีก เป็นคนแรกที่สนใจเรื่องการเจริญของงาน (growth) ของมนุษย์
- 2) คอมินิอุส (Johann A. Comenius, 1592–1670) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ย้ำถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ของเด็ก เป็นคนแรกที่เริ่มทำการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นผู้ชี้ชวนให้เปิด “โรงเรียนสำหรับแม่” (Mother School)
- 3) จอห์น ล็อก (John Locke, 1632–1704) นักปรัชญาชาวอังกฤษ เป็นผู้เปรียบเทียบเด็กกว่า “เด็กเหมือนกับกระดานขนาดที่ว่างเปล่า” (The child is blank slate)
- 4) จัลJacques Rousseau, 1712–1778) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส เป็นผู้มีความเชื่อว่า “เด็กดีมากแต่กำเนิด” (The child is borned good)

ສົດທັນ # 1.3

ແນວຄິດເກີ່ຍາກັບຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ

ແນວຄິດເກີ່ຍາກັບຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ

ຄວາມໝາຍແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ

ຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ ເປັນຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກແນ້ນຍ່ອຍຂອງຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ ທີ່ມູ່ງຄິກາຊາກາຣເປົ່າຍືນແປລັງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບເຕັກ ເຮັມດັ່ງແຕ່ປົງລິນອີແລະຕ່ອນື່ອງຈົນລິ້ນສຸດວິເດີກຫີ່ອຈົນລິ້ນອາຍຸ 12 ປີ ໃນທຸກ ຈຳດັ່ງ ທີ່ດ້ານ ການເຈົ້າຢູ່ເຕີບໂຕທາງຮ່າງກາຍ ຄວາມຄິດ ອາຮມນີ້ ຄວາມຮູ້ລື້ກ ເຈດຄິດ ສັງຄມ ບຸກລິກກາພ ຕລອດຈົນສົດປໍ່ຢູ່ນາງ ເພື່ອໃຫ້ທ່ານຄື່ນລັກໜະພຸດຕິກຣມ ກະບວນກາຣເປົ່າຍືນແປລັງຕາມໜ່າງວ່າຍຸຕ່າງ ຈຳດັ່ງ

ຄວາມສໍາຄັນຂອງຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ

- ຂ່າຍໃຫ້ຮ່ານກົດສໍາຄັນຂອງເຕັກ
- ຂ່າຍໃຫ້ຮູ້ຮຶກລົ້າດັບຂັ້ນແລະພັນາກາຣຂອງເຕັກໃນແຕ່ລະວ້າຍ
- ທຳໃຫ້ເຂົ້າໃຈສຶກຄວາມແຕກຕ່າງຂອງເຕັກແຕ່ລະຄນ
- ທຳໃຫ້ທ່ານຄື່ນອົງຄົປະກອບແລະປ່ອງຍຸຕ່າງ ຈຳດັ່ງທີ່ມີອີທີ່ພຸດຕ່ອພັນາກາຣຂອງເຕັກໃນແຕ່ລະຫ່ວ່າຍ
- ຂ່າຍໃຫ້ຈັດປະສົບກາຣັນກາຣເຮືອນຮູ້ແລະສັກພວດລ້ອມໃນກາຣພັນາເຕັກໄດ້ຖຸກຕ້ອງຕາມຫລັກພັນາກາຣຂອງເຕັກ

ວັດຖຸປະສົງຄໍຫລັກຂອງກາຣຄິກາຊາວິທີພັນາກາຣເຕັກ

- ເພື່ອກາຣບຣາຍ (description)
- ເພື່ອກາຣອີນາຍ (explanation)
- ເພື່ອກາຣທຳນາຍ (prediction)
- ເພື່ອກາຣគົບຄຸມ (control)

ສົດທັນ # 1.4

ທຖ່າງຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ

ທຖ່າງຈິຕົວທີພັນາກາຣເຕັກ

1. ທຖ່າງພັນາກາຣທາງເພື່ອກາຣທີ່
2. ທຖ່າງພັນາກາຣທາງສົດປໍ່ຢູ່ນາງຂອງເພີເຈ່າ
3. ທຖ່າງພັນາກາຣທາງຈິຕົວສັງຄມຂອງອົວປລັນ
4. ທຖ່າງພັນາກາຣທາງຈິຕົວຮົມຂອງໂຄລເບີຣັກ

ໂສຕ້າຄົນ # 1.5

ທຖາະກູ້ພັດນາກາຮາງທາງເປັດຂອງພຣອຍດໍ

ທຖາະກູ້ພັດນາກາຮາງທາງເປັດຂອງພຣອຍດໍ

ພຣອຍດໍແບ່ງຂັ້ນຂອງພັດນາກາຮາງທາງເປັດໄວ້ 5 ຂັ້ນ ໃນທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບພັດນາກາຮາງທາງເປັດຂອງໜ່າງວ້າຍເດັກ (0-12 ປີ) ດັ່ງນີ້

1. ຂັ້ນປາກ (Oral Stage) ເວັ່ນຕິ່ງແຕ່ແຮກເກີດຄື່ງ 1 ຂວບ ໃນວ້າຍນີ້ ບຣິວັນຂອງຄວາມຮູ້ລຶກພຶກພອໃຈຈະອູ່ບຣິວັນປາກ ການໄດ້ຮັບກາຮາກຮະຕຸນ ອ້າງເວັ່ນຕິ່ງທີ່ປາກຈະທຳໃຫ້ເດັກເກີດຄວາມພຶກພອໃຈ ທຳໃຫ້ເດັກຕອບສັນອົງຄວາມພຶກພອໃຈຂອງຕົນເອງໂດຍກາຮູດ ໂດຍເຊີມວ່າຍ່າງຍື່ງກາຮູດດູນນມແນ່ຈຶ່ງເປັນຄວາມສຸ້ ແລະ ຄວາມພຶກພອໃຈຂອງເຂາ

2. ຂັ້ນວ້າຍະຂັບຄ່າຍ (Anal Stage) ເດັກຈະມີອາຍຸຕິ່ງແຕ່ 1–3 ຂວບ ໃນວ້າຍນີ້ ບຣິວັນຂອງຄວາມຮູ້ລຶກພຶກພອໃຈຈະອູ່ທີ່ບຣິວັນທວາຮ່ານັກ

3. ຂັ້ນວ້າຍະເປົດອອນຕັນ (Phallic Stage) ເວັ່ນຕິ່ງແຕ່ 3–5 ຂວບ ໃນຂັ້ນນີ້ ບຣິວັນຂອງຄວາມຮູ້ລຶກພຶກພອໃຈຈະອູ່ທີ່ວ້າຍະເປົດ ໂດຍທີ່ເດັກເກີດຄວາມຮູ້ລຶກພຶກພອໃຈກັບກາຮັບຕົວອົງວ້າຍະເປົດ ເພົ່າມີຄວາມພຶກພອໃຈທາງເປົດອູ່ທີ່ຕົນເອງໃນຮະຍະແຮກ ຕ້ອມາໃນໜ່າງ 4–5 ຂວບ

4. ຂັ້ນແຜງ (Latency Stage) ເວັ່ນຕິ່ງແຕ່ ອາຍຸ 6–11 ປີ ໃນຂັ້ນນີ້ ບຣິວັນຂອງຄວາມຮູ້ລຶກພຶກພອໃຈໄປ່ປຽກງານອູ່ສ່ວນໃດລ່ວນໜຶ່ງຂອງຮ່າງກາຍໂດຍເຊີມ ເສມືອນຂັ້ນແຜງຂອງພັ້ນລືບໂດ ເປັນຮະຍະພັກໃນເຮືອງເປົດ ແລະ ຈິນຕາກາຮາງທາງເປົດເດັກຈະເຮັມນີ້ເວົຟລັ້ງຄມກາຍນອກບ້ານນາກຂຶ້ນທີ່ຈະເຮັຍນຽ້ ແລະ ປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບເພື່ອນ ๆ ໃນໂຮງເຮັຍນ

5. ຂັ້ນວ້າຍະເປົດອອນປລາຍ (Genital Stage) ເວັ່ນຕິ່ງແຕ່ 12 ຂວບເປັນຕົ້ນໄປ ໃນຮະຍະນີ້ເດັກຈະເຂົ້າສູ່ວ້າຍຮູ່ນໄປຈົນຄື່ງວ້າຍຸ້ງໃຫຍ່ແລະວ້າຍໜາ ໂດຍມີບຣິວັນຂອງຄວາມຮູ້ລຶກພຶກພອໃຈຈະມາອູ່ທີ່ວ້າຍະເປົດ (genital area)

ສෙතත්කන් # 1.6

ທຖະgvີພັດນາກາຮາງທາງສຕිປ່ຽນຄູາຂອງເພື່ອເຈິ້ງ

ທຖະgvີພັດນາກາຮາງທາງສຕිປ່ຽນຄູາຂອງເພື່ອເຈິ້ງ

ເພື່ອເຈິ້ງ ໄດ້ອີນບາຍພັດນາກາຮາງທາງສຕිປ່ຽນຄູາຂອງເຕັກຕັ້ງແຕ່ແຮກເກີດຄົງວ້າຍ່ານ ແບ່ງເປັນ 4 ຂັ້ນ ດັ່ງນີ້

1. **ຂັ້ນປະສາຫລັມຜັສແລກາຮາງເຄລື່ອນໄວ (Sensori–Motor Stage)** ຂັ້ນນີ້ເຮີ່ມຕັ້ງແຕ່ແຮກເກີດຈົ່ງ 2 ປີ ພັດທິກຣມຂອງເຕັກໃນວ້າຍນີ້ຂຶ້ນອູ່ກັບກາຮັບຮູ້ຜ່ານປະສາຫລັມຜັສແລກາຮາງເຄລື່ອນໄວເປັນລ່ວນໃຫຍ່

2. **ຂັ້ນກົດກ່ອນປົກົນຕົກກົດ (Preoperational Stage)** ຂັ້ນນີ້ເຮີ່ມຕັ້ງແຕ່ອາຍຸ 2–7 ປີ ແບ່ງອອກເປັນຂັ້ນຍ່ອຍອືກ 2 ຂັ້ນ ໄດ້ແກ່

1) ຂັ້ນກຳຫັນດຄວາມຄົດໄວ້ລ່ວງໜ້າ (Preconceptual Thought) ເປັນຂັ້ນພັດນາກາຮາງຂອງເຕັກອາຍຸ 2–4 ປີ ເປັນໜ່ວຍທີ່ເຕັກເຮີ່ມມີເຫດຜູລເບື້ອງດັ່ນ ສາມາດຈະໂຍງຄວາມລັ້ມພັນຮ່ວ່າງເຫດກາຮົນ 2 ເຫດກາຮົນ ຢ່ວມມາກວ່າມາເປັນເຫດຜູລເກີ່ວຍໂຍງໜຶ່ງກັນແລກັນ

2) ຂັ້ນໃຊ້ຄວາມຄົດເອາເອງໂດຍໄມ້ໃຊ້ເຫດຜູລ (Intuitive Thought) ເປັນຂັ້ນພັດນາກາຮາງຂອງເຕັກ ອາຍຸ 4–7 ປີ ຂັ້ນນີ້ເຕັກສາມາດຄົດວ່າຍິ່ງມີເຫດຜູລຂຶ້ນ ເຕັກຈະເກີດຄວາມຄົດຮວບຍອດເກີ່ວຍກັບລົງຕ່າງໆ ລົງຕ່າງໆ ຮັບຕັ້ງດີຂຶ້ນ

3. **ຂັ້ນກົດວ່າຍ່າງມີເຫດຜູລຮູບປຸງ (Concrete Operation Stage)** ຂັ້ນນີ້ຈະເຮີ່ມຈາກອາຍຸ 7–11 ປີ ເປັນຂັ້ນໃຊ້ຄວາມຄົດວ່າຍ່າງມີເຫດຜູລເຮືອງຮູບປຸງ

4. **ຂັ້ນກົດວ່າຍ່າງມີເຫດຜູລເຮົານາມຮຽນ (Formal Operational Stage)** ຂັ້ນນີ້ຈະເຮີ່ມຈາກອາຍຸ 11–15 ປີ ເຕັກສາມາດໃຊ້ຄວາມຄົດວ່າຍ່າງມີເຫດຜູລເຮົານາມຮຽນ

ໂສຕ້າຄົນ # 1.7

ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈິຕສັງຄມ ຂອງອົຣີຄລັນ

ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈິຕສັງຄມ ຂອງອົຣີຄລັນ

ອົຣີຄລັນ ແປ່ງຂັ້ນພັດນາກາຮາກທາງຈິຕສັງຄມຂອງເຕັກ ດັ່ງນີ້

1. **ຄວາມຮູ້ສຶກໄວ້ວາງໃຈກັບຄວາມໄມ້ໄວ້ວາງໃຈ (Sense of Trust–Mistrust)** ປ່າຍອາຍຸແຮກເກີດດຶງ 1 ປີ ເປັນຂັ້ນທີ່ເຕັກຕ້ອງກາຮາກຄວາມຮັກຄວາມສົນໃຈເອົາໃຈໄລ່ຈາກບິດມາຮາດຫຼືສາມາຊີກໃນຄຽບຄວ້າ ຄ້າເຕັກໄດ້ຮັບກາຮູ້ແລ້ວຢ່າງໄກລ້ຊີດເປັນອ່າງດີ ຈະເກີດຄວາມຮູ້ສຶກໄວ້ວາງໃຈແລະຄວາມອົບອຸ່ນມັນຄົງ

2. **ຄວາມຮູ້ສຶກເປັນຕົວຂອງຕົວເອງກັບຄວາມສົງລັຍ (Sense of Autonomy–Doubt)** ປ່າຍອາຍຸ 2–3 ປີ ເປັນຂັ້ນທີ່ເຕັກເຮີ່ມພັດນາຄວາມເປັນຕົວຂອງຕົວເອງແລະຮູ້ສຶກວ່າຕົນເອງມີຄວາມລຳຄັ້ງ ມັກຈະແສດງອອກໃຫ້ເຫັນວ່າຕົນເອງມີຄວາມສາມາດມີຄວາມເປັນຕົວຂອງຕົວເອງ ຄ້າຜູ້ເລື່ອງດູໃຫ້ໂກສລະກຳລັງໃຈຕ່ອເຕັກ ເຕັກຈະພັດນາຄວາມເປັນຕົວເອງ ມີຄວາມມັນໃຈ ຮູ້ຈັກອີສະະທີ່ຈະຄວບຄຸມດັນເອງ

3. **ຄວາມຄິດຮົ່ມກັບຄວາມສຳນິກຝຶດ (Sense of Initiative–Guilt)** ປ່າຍອາຍຸ 3–5 ປີ ເປັນຂັ້ນທີ່ເຕັກຈະເລີຍແບບສາມາຊີກໃນຄຽບຄວ້າ ຜອບຄັ້ນຄວ້າທດສອບທດລອງລຶ່ງໃໝ່ ຈາ ຄ້າເຕັກໄດ້ຮັບກາຮັ່ງເລີ່ມສັນບສຸນຈາກຜູ້ເລື່ອງດູ ຈະທຳໄຫ້ເຕັກຮູ້ສຶກຕ້ອງກາຮົາທີ່ຈະຕຶກໜ້າຄັ້ນຄວ້າຕ່ອໄປ

4. **ຄວາມຂໍ້ມູນທຸນເພີຍກັບຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ຕ້ອຍ (Sense of Industry–Inferiority)** ປ່າຍອາຍຸ 6–12 ປີ ເປັນຂັ້ນທີ່ເຕັກເຮີ່ມເຂົ້າຮີຍແລະເກື່ອງກັບສັງຄມມາກີ່ນຕາມລຳດັບ ຕ້ອງກາຮົາເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຜູ້ອື່ນ ຄ້າຜູ້ໃຫຍ່ໃຫ້ກຳລັງໃຈຫຼືອໝາຍເຊຍຈະເປັນແຮງກະຕຸ້ນໃຫ້ເຕັກເກີດຄວາມມານະຂໍ້ມູນຂັ້ນແຫຼົງ ເພີຍພາຍາມມາກີ່ນ

ທຖາະກົມພັດນາກາຮາກທາງຈົບປອນຂອງໂຄລເບີຣົກ

ໂຄລເບີຣົກ ໄດ້ແບ່ງພັດນາກາຮາກທາງຈົບປອນຫຼືອີ້ນພັດນາກາຮາກໃຫ້ເຫດຜູລເຊີງຈົບປອນອອກເປັນ 3 ຮະດັບ ແລະ ເຕັ້ນລະຮະດັບແບ່ງອອກເປັນ 2 ຊັ້ນ ໃນທີ່ນີ້ຈະນຳເລັນອາເພາະພັດນາກາຮາກທາງຈົບປອນໃນຫ່ວຍເຕັກເທົ່ານີ້ ແບ່ງເປັນ 2 ຊັ້ນ

2.1 ຮະດັບກ່ອນກຸງເກີນທີ່ (pre conventional level) ມີ 2 ຊັ້ນ ໄດ້ແກ່

ໜັ້ນທີ່ 1 ຂັ້ນໃຊ້ກາຮັດໂທ່ານເປັນເຫດຜູລຂອງການຕັດລິນ ເປັນວັຍທີ່ມີອາຍຸຮະຫວ່າງ 2–7 ປີ ເປັນຂັ້ນຫລຸບ ທີ່ລຶກກາຮັດໂທ່ານ ເຕັກຈະເຄາພແລະທຳຕາມກຸງເກີນທີ່ ຢ່ວຍຄຳລັ້ງຂອງຜູ້ໃຫຍ່ ເພື່ອທີ່ລຶກເລື່ອກາຮັດໂທ່ານ

ໜັ້ນທີ່ 2 ຂັ້ນໃຊ້ກາຮັດຕອບສົນອົງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕົນເປັນເຫດຜູລໃນການຕັດລິນ ເປັນວັຍທີ່ມີອາຍຸຮະຫວ່າງ 7–10 ປີ ເປັນຂັ້ນກາຮັດໄສວ່າຮ່າງວັດ ຂັ້ນນີ້ເຕັກຈະທຳຕາມຄຳລັ້ງແລະກຸງຮະບັບຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາ ໃນລົງທຶນຕ້ອງການ ເຕັກຈະເລືອກກະທຳໃນລົງທຶນທີ່ນຳຄວາມພອໃຈມາໃຫ້ຕົນເທົ່ານີ້ ເປັນຂັ້ນຕ້ອງກາຮັດໄສວ່າ ເປັນລົງຕອບແທນໃນການປະເທດຕີປົງປົກຕິດນ

2.2 ຮະດັບຕາມກຸງເກີນທີ່ (conventional level) ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຊັ້ນ ຕ້ອນເນື່ອງຈາກ 2 ຊັ້ນແຮກ ໄດ້ແກ່

ໜັ້ນທີ່ 3 ຂັ້ນໃຊ້ກາຮັດຍອມຮັບຂອງລັ້ງຄມເປັນເຫດຜູລໃນການຕັດລິນ ຂັ້ນນີ້ເຕັກຈະທຳຕາມຄວາມເຫັນຂອບຂອງກລຸ່ມ ທຳຕາມກຸງເກີນທີ່ຂອງລັ້ງຄມ ຢ່ວຍຄາມແບບລັບບັບຂອງລັ້ງຄມ ເພື່ອຕ້ອງກາຮັດຍອມຮັບຂອງກລຸ່ມຫຼືອີ້ນລັ້ງຄມ ຮະຍະນີ້ເຕັກຈະມີອາຍຸຮະຫວ່າງ 10–13 ປີ ເປັນຂັ້ນກາຮັດຕາມຜູ້ອື່ນທີ່ເຫັນຂອບ

ໜັ້ນທີ່ 4 ຂັ້ນໃຊ້ຮະບັບແບບແພນຫຼືອີ້ນກຸງເກີນທີ່ຂອງລັ້ງຄມເປັນເຫດຜູລໃນການຕັດລິນ ຮະຍະນີ້ເຕັກຈະມີອາຍຸ ຮະຫວ່າງ 13–16 ປີ ເປັນຂັ້ນທຳຕາມໜ້າທີ່ຂອງລັ້ງຄມ ເຕັກຈະໃຊ້ກຸງເກີນທີ່ຮະບັບແບບແພນຂອງລັ້ງຄມ ມາເປັນເກີນທີ່ໃນການດຳເນີນชົວລົງ ແລະຈະປົງປົກຕິຫ້າທີ່ຕາມຄ່ານິຍມແລະກຸງເກີນທີ່ ຂອງກລຸ່ມຫຼືອີ້ນຂອງລັ້ງຄມ ເພື່ອຄວາມເປັນສາມາຊີກຂອງກລຸ່ມຫຼືອີ້ນຂອງລັ້ງຄມນີ້ ເຕັກວ້ານີ້ຈະທຳໜ້າທີ່ເພື່ອປະໂຍບນີ້ຂອງກລຸ່ມ

ໂສຕັກນີ້ # 1.9

ປ່ອງທິດທະນາການເຕັກ

ປ່ອງທິດທະນາການເຕັກ

1. ປ່ອງທິດທະນາຫົວກາພ

ໄດ້ແກ່

1.1 ພັນຍຸກຮົມ ເປັນການຄ່າຍຫອດລັກຊະນະຕ່າງໆ ຈາກຄົນຮູ່ນໍ່ນຶ່ງສຸ່ຄົນອືກຮູ່ນໍ່ນຶ່ງໃນຄຣອບຄຣວາເດືອກກັນ ທີ່ຮູ່ອໃນເຂົ້ວລາຍເດືອກກັນ

1.2 ປ່ອງທິດທະນົມກັນ

ສຸ່ກາພ ໂດຍເສີພະລກວະແວດລ້ອມທີ່ເກື່ອງກັນສຸ່ກາພທີ່ມີຜລຕ່ອພັນນາກາຮຂອງທາກໃນຄຣກມາຮົມ

2. ປ່ອງທິດທະນິຈ

ໄດ້ແກ່

2.1 ປ່ອງທິດທະນິຈ ເປັນເຮືອງຂອງກາຮຮັບຮູ່ທີ່ແຕ່ລະບຸຄຄລໄດ້ຮັບ

2.2 ປ່ອງທິດທະນາຄວາມຄົດ

ເປັນເຮືອງຂອງປະລົບກາຮທີ່ຫລືວ່າຫລອມຄວາມຄົດໜີ່ເປັນຜລມາຈາກກາຮເລີ່ມດູດັ່ງແຕ່ໃນວ່າຍທາກແລະວ່າຍເຕັກ

2.3 ປ່ອງທິດທະນາອາຮມັນ

ເປັນເຮືອງຂອງກາຮວະຄວາມມັນຄົງທາງອາຮມັນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກປົດມາຮາດຕັ້ງແຕ່ໃນວ່າຍທາກ

2.4 ປ່ອງທິດທະນຸບຸຄລິກກາພ

ເປັນເຮືອງຂອງກາຮເປັນຕົ້ນແບບດ້ານບຸຄລິກກາພທີ່ດີຂອງປົດມາຮາດ ທີ່ຈະມີຜລໃຫ້ເຕັກເລີ່ມແບບຫຼືອໝຶ່ມຊັບເປັນພຸດຕິກຣມຂອງຕນ

3. ປ່ອງທິດທະນັກຄົມແລະ

ວັດນອຽນ

ໄດ້ແກ່

3.1 ປ່ອງທິດທະນັກຄົມ ເປັນເຮືອງຂອງປົງລັມພັນນົມຮ່ວ່າງເຕັກກັບຜູ້ອື່ນ ເຮັມຕັ້ງແຕ່ກາຍໃນຄຣອບຄຣວາມລັມພັນນົມກັບຜູ້ອື່ນ

3.2 ປ່ອງທິດທະນັກຄົມ

ເປັນເຮືອງຂອງປົງລັມພັນນົມຮ່ວ່າງເຕັກກັບຜູ້ອື່ນໃນລັກຄົມ ຕັ້ງແຕ່ໃນວ່າຍເຕັກກາຮອບຮົມເລີ່ມດູດັ່ງເລີ່ມໃຫ້ເຕັກມີກາຮປັບຕົກກັບລົງແວດລ້ອມໃນລັກຄົມ

3.3 ປ່ອງທິດທະນວັດນອຽນ

ເປັນເຮືອງຂອງຫລັກຄົດຄ່ານິຍມຄວາມເຂົ້ອທີ່ມີຜລທຳໃຫ້ພັນນາກາຮຂອງແຕ່ລະບຸຄຄລແຕກຕ່າງກັນໄປ

3.4 ປ່ອງທິດທະນຸໝູ່

ເປັນເຮືອງຂອງລັກຊະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງກລຸ່ມໜ້ນທີ່ອູ່ຮ່ວມກັນມີອິທີພລຕ່ອພັນນາກາຮຂອງມຸ່ນໝູ່

4. ປ່ອງທິດທະນິຈ

ວິຈະຫົວກັນ

ເປັນປ່ອງທິດທະນິຈຈົກວິດທີ່ໄດ້ຮັບອິທີພລມາຈາກປ່ອງທິດທະນິຈ ແລະປ່ອງທິດທະນັກຄົມແລະວັດນອຽນ

ສົດທັນ # 1.10 ການປະຢຸກຕີໃຫ້ຖານໝົງທາງຈິຕວິທຍາພັດນາກາຣເຕັກ

ການປະຢຸກຕີໃຫ້ຖານໝົງທາງຈິຕວິທຍາພັດນາກາຣເຕັກ

ການນໍາຖານໝົງທາງຈິຕວິທຍາພັດນາກາຣເຕັກມາໃຫ້ທາງປົງປົກ

- ການລັງເລີມກາຮຽນຮູ້ໃຫ້ກັບເຕັກຄວາມຄຳນື່ງຄົງພັດນາກາຣາທາງເປັນຂອງຜູ້ເຮັດວຽກຕາມຊ່ວງອາຍຸ ກລາວດີອ ເຕັກໃນຊ່ວງປູ້ມູນວ້າຍ (ອາຍຸ 3-5 ປີ) ມັກມີຄວາມສົນໃຈ/ຄວາມພຶ້ງພອໃຈອູ້ບໍລິເວັນວ້າຍວະເປັນ ເຕັກຈະເລີນຫຼືລັ້ມຜັນບໍລິເວັນວ້າຍວະເປັນເປັນຄົງຄຣາ ໄມຄວາດຖຸວ່າເຕັກໃນລັກໝະນະທີ່ຮູ່ນແຮງ ແຕ່ຄວາຈັດປະລົບກາຮຽນຮູ້ໃຫ້ເຕັກຮູ້ຈັກຄວາມແຕກຕ່າງຮ່ວ່າງເປັນຫຍາຍແລະເປັນຫຍຸງ (sex differences) ຮວມທັງບທປາທໜ້າທີ່ທີ່ເໝາະສມກັບເປັນ (sex typing)
- ທຳໄທໃຫ້ເຕັກເກີດຄວາມຮູ້ລືກທີ່ດີຕ່ອເປັນຂອງຕົນ ອາຈານເປັນກາຮຽນຮູ້ໃຫ້ກັບເຕັກຜ່ານກາລເລີນຫຼືອນິການ
- ເຕັກໃນຊ່ວງວ້າຍເຮັດວຽກ (ອາຍຸ 6-12 ປີ) ເຕັກຈະມີຄວາມສົນໃຈເລັນກັບເຕັກເປັນເດືອກກັນ ມີເພື່ອນລົນທີເປັນເດືອກກັນ ພໍມີໃຫ້ເຕັກເກີດຄວາມຮູ້ລືກຖຸກົງບັນຄັບແລະເກີບຄວາມຄັບໜ້ອງໃຈໄວ້ວ້າຍໃນ ຜົ່ງຈາກລັງພລເປັນຄວາມໜັດແຍ້ງທີ່ນຳໄປລູ່ກາຮແສດງ ພັດທິກຣມທີ່ໄມ່ພຶ້ງປະລົງຄົມຕາມກລໄກກາຮປົ້ນກັນຕ້ວງອອງເຕັກໄດ້ ບາກເຕັກເກີດຄວາມຮູ້ລືກທີ່ດີຕ່ອເປັນຂອງຕົນ ເຕັກຈະເຮີມສ້າງລັ້ມພັນຮວພັກກັບເພື່ອນຕ່າງເປັນໄດ້ຢ່າງຮັນໃນຊ່ວງວ້າຍເຕັກຕອນປລາຍ

ใบตั๋ว # 1.11 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจอร์

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจอร์

การนำทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจอร์ ไปปฏิบัติใช้ในการจัดการศึกษาหรือการเรียนการสอน

- **ผู้เรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน** จึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถไปตามระดับพัฒนาการตามวัย

● **ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์ 2 แบบ** ได้แก่ ประสบการณ์ทางกายภาพ (physical experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนแต่ละคนได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุลิงของต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมโดยตรง และประสบการณ์ทางตรรกศาสตร์ (logicomathematical experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้พัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาให้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม

● **หลักสูตรที่สร้างขึ้นควรมีลักษณะที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน** โดยต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

● **การนำเสนอบทเรียนหรือประสบการณ์การเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนพบกับความเปลี่ยนใหม่ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระตามความสามารถให้มาก เพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน**

● **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยกิจกรรมการค้นพบด้วยตนเอง** โดยให้เด็กได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่าง กิจกรรมการสำรวจและการเพิ่มขยายความคิดในระหว่างการเรียนการสอน และการใช้กิจกรรมขัดแย้ง (cognitive conflict activities) โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนอกเหนือจากความคิดเห็นของเด็กเอง อีกทั้งควรให้เลือกภาพแก่ผู้เรียนที่จะเลือกเรียนกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัด

● **การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน** ผู้สอนควรตั้งคำถามมากกว่าการให้คำตอบ ควรจะพูดให้น้อยลงและรับฟังเด็กให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนให้เหตุผลผิด ควรถามคำถามหรือจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนใหม่ เพื่อผู้เรียนจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

● **เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน ควรพิจารณาความยากง่าย** จากระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน/จากการพัฒนาการทางสติปัญญา เพื่อดูศักยภาพนักเรียนโดยยอมรับความจริงที่ว่า นักเรียนแต่ละคนมีอัตราพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน

● **ผู้สอนต้องเข้าใจและทราบก่อนว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น** เพราะการจะจำมากกว่าความเข้าใจนั้น เป็นการเรียนรู้ที่ไม่แท้จริง (pseudo learning)

● **การประเมินผลการเรียน ควรพยายามให้ผู้เรียนแสดงเหตุผลในการตอบข้อคำถามนั้น ๆ** มากกว่าความจำ และต้องช่วยเหลือผู้เรียนที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำกว่าเพื่อนร่วมชั้นเป็นการสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ໂສທັກນໍ # 1.12 การປະຢຸກຕີໃຫ້ຖານຍົງທາງຈິຕວິທາພັດນາກເຕັກ

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

การนำทฤษฎีพัฒนาการทางจิตลั�คของอีริคสันไปปฏิบัติใช้ในการจัดการศึกษาหรือการเรียนการสอน

1. วัยที่เด็กเริ่มเข้าเรียน (อายุ 2-3 ปี) ผู้สอนและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อผู้เรียนมาก ลักษณะของผู้เรียนวัยนี้อยู่ในนิ่งชอบทำงานแข่งขันและร่วมมือกัน ผู้สอนจึงควรใช้บทบาทของตนในการเหนี่ยวแน่ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับเพื่อนๆ โดยเฉพาะไม่ควรใช้คำลั่นห้ามมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผิดและกลัวการถูกลงโทษจนอาจพัฒนาบุคลิกภาพแบบรู้สึกผิดและไม่กล้าแสดงออกถึงความสามารถที่แท้จริงของตนได้

2. วัยก่อนเข้าเรียนและวัยเรียน (อายุ 3-8ปี) ผู้เรียนวัยนี้ชอบเลียนแบบและมีความคิดริเริ่มผู้สอนจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น ความอ่อนโนย การพูดจริง เลียลละ ยิ้มแย้ม พูดจาไฟเราะ ตรงต่อเวลา เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้วย เช่น กัน เช่น ความล้มพันธ์ระหว่างผู้สอนด้วยกัน ผู้สอนกับผู้ปกครองให้สอดคล้องกับลิ่งที่ผู้สอน เป็นต้น

3. วัยเด็กตอนปลาย (อายุ 9-12 ปี) ผู้เรียนวัยนี้ ผู้สอนควรสนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทดลองบทบาทต่าง ๆ เช่น อาจตั้งชุมนุมต่าง ๆ หรือกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ผู้เรียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกและทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสมัครใจในห้องเรียน ผู้สอนควรสนับสนุนให้ตั้งกฎเกณฑ์ในชั้น ให้ผู้เรียนรับผิดชอบการตัดสินใจของตนเอง ให้ทำงานกลุ่ม ในขณะเดียวกันก็สนับสนุนเป็นรายบุคคลให้มีความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ໂສຕທັນ # 1.13 การประยຸກຕິເຫຼັກໝາງພັດນາກາຮາທາງຈົບປະກິດຂອງໂຄລເບີຣກ

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก

- ทฤษฎีพัฒนาการทางจิติธรรมของโคลเบิร์ก จะสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจ้ ก้าวคือ เด็กที่อยู่ในระดับที่ 1 ซึ่งมีอายุ 2–10 ปี นั้น จะยังไม่มีเหตุผลในการทำสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับขั้นการคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage)
 - ผู้เรียนยังไม่สามารถคิดหาเหตุผลที่แท้จริงมาอธิบายลิ่งต่าง ๆ ได้ ผู้เรียนยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอยู่
 - ผู้เกี้ยวข้องกับผู้เรียนทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้สอน จึงควรจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมคิดและมองเห็นเหตุผลในทางที่เป็นรูปธรรม และให้เห็นผลของการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเอง มีอิสรภาพในการคิด
 - เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ פרויארדแล้ว จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนจะอยู่ในขั้นแห่งตัว (Phallic Stage) คือสนใจที่จะทำความเข้าใจโดยการเลียนแบบ ดังนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้สอน จะต้องเป็นตัวแบบที่ดีทางจิติธรรม การปฏิบัติตัวในรูปแบบที่เหมาะสมในลังคอม
 - ควรอบรมลิ่งสอน ด้วยการให้รางวัลและการลงโทษ พยายามสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้สติปัญญาเป็นเครื่องตัดสินลิ่งต่าง ๆ มากกว่าความไม่มีเหตุผล

หน่วยที่ 2

จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

- ตอนที่ 2.1 ความเป็นมาและแนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น
- ตอนที่ 2.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น และ
- ตอนที่ 2.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

โดยทัศน์ # 2.1 ความเป็นมาของจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

เรื่องที่ 2.1.1 ความเป็นมาของจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

1. ประวัติการศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

ศัพท์คำว่า “วัยรุ่น” (Adolescence) การเจริญเติบโตไปสู่อุปavisage อวิลโตเติลได้เสนอวิัฒนาการของวัยรุ่นจัดวีวิตเป็นระยะๆ ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยแต่ละระยะจะมีช่วงห่าง 7 ปี คือ

ระยะเด็กเล็ก (Infancy)	7	ปีแรกของชีวิต

ระยะเด็ก (Boyhood)	7–14	ปี

ระยะวัยรุ่น (Youngmanhood)	14–21	ปี

หลังจากนั้น มีการศึกษาจากอีกหลายคนเช่น ชิกมันด์ ฟรอยด์ ศึกษาพัฒนาการจิตวิทยาทางเพศกีเซล เอียนหนังลีอ Youth the Year From 10–16

2. ระยะของการศึกษาพัฒนาการวัยรุ่นที่เป็นวิทยาศาสตร์

มีการเสนอแนะการศึกษาวัยรุ่นที่เป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific Study) ไว้เป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.1 ระยะแรก ในปี 1904 สโอลล์ (Stanley Hall) กล่าวถึงพัฒนาการมนุษย์ตลอดชีวิต (life span development)

2.2 ระยะที่สอง นับแต่ปลายปี 1970 ได้ถือเป็นการศึกษาในประเด็นต่างๆ เชิงทฤษฎีและวิธีการต่างๆ ในการศึกษาพัฒนาการมนุษย์ที่เป็นวิทยาศาสตร์

เรื่องที่ 2.1.2 แนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

1. ความหมายของวัยรุ่นและจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น

วัยรุ่น หมายถึงวัยที่เปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ ลักษณะและสติปัญญา มีอารมณ์รุนแรง วุ่นวาย ฉุนเฉียว เป็นวัยที่ต้องการเพื่อน ต้องการความยอมรับ ความอบอุ่น

2. ความสำคัญของพัฒนาการวัยรุ่น

- 2.1 วัยรุ่นมีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและด้านเพศ
 - 2.2 วัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่เป็นช่วงที่มีความขัดแย้งและมีลักษณะวิกฤตมากกว่าช่วงอื่นๆ ช่วงที่ต้องปรับตัวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่
 - 2.3 การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่น มีผลต่อการปรับตัว
 - 2.4 เป็นวัยที่มีระดับความสามารถในการคิดลึกซึ้งมาก และมีไหวพริบทางปัญญาในการรับรู้ อุดมการณ์ด้านศีลธรรมและจริยธรรม

3. พัฒนาการของวัยรุ่น

เด็กวัยรุ่น จะมีพัฒนาการทางด้านต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้

- 3.1 พัฒนาการทางร่างกาย เด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางร่างกายที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจนทำให้เด็กวัยรุ่น เองตระหนักในความเปลี่ยนแปลงและมีความวิตกกังวล
 - 3.2 พัฒนาการทางสติปัญญา วัยรุ่นช่วงนี้จะคิดได้หลายๆด้านในเวลาเดียวกัน
 - 3.3 พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กวัยรุ่นมีความ gere กับพัฒนาการทางร่างกายเร็ว
 - 3.4 พัฒนาการทางด้านสังคม วัยนี้เป็นวัยที่สนใจในตนเอง อยากรู้ว่าตนคือใคร

4. ลักษณะสำคัญของพัฒนาการวัยรุ่น

ช่วงอายุโดยประมาณของวัยรุ่นตอนต้นจะมีอายุ 10–16 ปี เป็นช่วงวัยที่ลับสนในบทบาทของตนเอง ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ และวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุ 17–21 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและจิตใจเจริญเติบโตอย่างเต็มที่มีความสามารถพิเศษมากทุกด้าน

ໂສຕ້ຫັນ # 2.3

ທຖ່າງຈິຕວິທະຍາພັດນາກາຮວຍຮຸ່ນ

ຕອນທີ 2.2 ທຖ່າງຈິຕວິທະຍາພັດນາກາຮວຍຮຸ່ນ ແມ່ນເປັນ 5 ເຮື່ອງ ຄືວ

- ເຮື່ອງທີ 2.2.1 ທຖ່າງຈິຕວິເຄຣະຫົ່ວ່າອົງໂຮຍດ໌
- ເຮື່ອງທີ 2.2.2 ທຖ່າງຈິພັດນາກາຮາກທາງສົດປັບປຸງຂອງເພື່ອເຈົ້າ
- ເຮື່ອງທີ 2.2.3 ທຖ່າງຈິພັດນາກາຮາກຈິດສັງຄມຂອງອີຣິຄລັ້ນ
- ເຮື່ອງທີ 2.2.4 ທຖ່າງຈິພັດນາກາຮາກຈິດຮົມຂອງໂຄລເບີຣິກ
- ເຮື່ອງທີ 2.2.5 ທຖ່າງຈິກິຈຕາມພັດນາກາຮາກຂອງຢາວິກເຂີຣສ໌

ໂສຕ້ຫັນ # 2.4

ທຖ່າງຈິຕວິທະຍາພັດນາກາຮວຍຮຸ່ນ

ເຮື່ອງທີ 2.2.1 ທຖ່າງຈິຕວິເຄຣະຫົ່ວ່າອົງໂຮຍດ໌

1. ລັກການຂອງທຖ່າງຈິຕວິເຄຣະຫົ່ວ່າ (Psychoanalytic Theories)

ໂຮຍດ໌ ສຶກຂາບຸດລົກກາພຂອງມນຸ່ງໝູ ເຊິ່ງວ່າບຸດລົກກາພຂອງມນຸ່ງໝູພັດນາມາຈາກແຮງຂັບກາຍໃນ ຫຼັງເປັນແຮງຂັບພື້ນຖານຂອງມນຸ່ງໝູ 3 ປະກາດດ້ວຍກັນ ຄືວ 1. ແຮງຂັບທີ່ຈະດຳຮັງໜີວິຕອ່ຍ່າ 2. ແຮງຂັບທີ່ຈະທຳລາຍ ແລະ 3. ແຮງຂັບທາງເປັດ

ໂຮຍດ໌ໄດ້ແປ່ງຈິຕຂອງມນຸ່ງໝູອອກເປັນ 3 ຮະດັບ ຄືວຈິຕໄຮ້ລຳນິກ (Unconscious) ຈິຕໄດ້ລຳນິກ (Sub-Conscious) ແລະ ຈິຕລຳນິກ (Conscious) ໂດຍໂຮຍດ໌ອີ້ນບາຍວ່າແຮງຂັບທັງ 3 ນີ້ຢູ່ໃນລ່ວມລືກຂອງຄົນ ທີ່ເຮັດວຽກ ຈິຕໄຮ້ລຳນິກ

2. ລັກນະໂອງປະກອບຂອງບຸດລົກກາພ

ອອກປະກອບຂອງຈິຕປະກອບດ້ວຍຈິຕ 3 ສ່ວນ ໄດ້ແກ່ 1) ອິດ (id) ມາຍຄື່ງຕ້າວຕນທີ່ຕິດມາຕັ້ງແຕ່ ກຳເນີດ 2) ອືໂກ (ego) ມາຍຄື່ງຕົນທີ່ຮັບຮູ້ໂດຍດົນເອງມີສົດສັນປັບປຸງ ເປັນກາຮແສດງອອກຕ້ອງຄຳນິ່ງຄົນ ຕ້ອງກາຮຂອງຕະຫຼາດເອງແລະ ອຸດມົດຕິ ແລະ 3) ຊູປເປົວອືໂກ (super ego) ມາຍຄື່ງຄຸນຮົມຂອງບຸດຄລທີ່ຄົບຄຸມ ກາຮແສດງອອກດ້ານຄວາມດີທີ່ສ່ວັງໂດຍຈິຕລຳນິກຂອງບຸດຄລນັ້ນ

3. ຮະດັບພັດນາກາຮາກບຸດລົກກາພ

ຈາກຄວາມເຂື້ອເບື້ອງຕົ້ນຂອງໂຮຍດ໌ແລະ ຂໍ້ມູລພື້ນຖານ (Basic Concept) ຈາກທຖ່າງຈິຕຂອງເຂົາ ໂຮຍດ໌ ໄດ້ແປ່ງຮະດັບພັດນາກາຮາກທາງບຸດລົກກາພຂອງມນຸ່ງໝູອົກຕາມວ່າ ເປັນ 5 ຂັ້ນ ດັ່ງນີ້

1. ຂັ້ນພັດນາກາຮາກພຶກໃຈທາງປາກ (Oral Stage) ແຮກເກີດຄື່ງ 1 ປີ
2. ຄວາມພຶກໃຈທາງທວາຮນັກ (Anal Stage) 1–3 ປີ
3. ຄວາມພຶກໃຈທາງວ້າຍວະລືບພັນຮູ້ (Phallic Stage) 3–6 ປີ
4. ຮະຍະແຟ (Latency Stage) 6–11 ປີ
5. ຄວາມພຶກໃຈໃນເປັດຕຽງຂຳມ (Genital Stage) 12 ປີຈິ່ນໄປ

ເງື່ອງທີ 2.2.2 ທຖ່າວີພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເພື່ອເຈິ້ງ

1. ກລັກການຂອງທຖ່າວີພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເພື່ອເຈິ້ງ ໄດ້ແກ່

- 1.1 ພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເຕັກເປັນໄປຕາມຮະດັບຂອງວຸฒນິກາວະ
- 1.2 ພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເຕັກເປັນໄປຕາມກາຮົາເຮັດວຽກທີ່ເຕັກໄດ້ຮັບ
- 1.3 ພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເຕັກເກີດຈາກກາຮົາເຮັດວຽກຜສມຜລານຮະຫວ່າງທຖ່າວີວຸฒນິກາວະແລະທຖ່າວີ ກາຮົາເຮັດວຽກ ເພື່ອເຈິ້ງໃຫ້ຄວາມລຳຄັ້ງຖື່ນພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເຕັກເປັນໄປຕາມຮະດັບຂອງວຸฒນິກາວະ ກາຮົາເຮັດວຽກ ແລະປົງລືມພັນນີ້ຮະຫວ່າງກັນ

2. ຂັ້ນພັນນາກາຮາງທາງສົດປັບປຸງຂອງເພື່ອເຈິ້ງ

ໜັ້ນທີ 1 ຂັ້ນໃຊ້ວ່າຍະລັມຜັສແລກລ້າມເນື້ອ (Sensory motor) ອາຍຸຕັ້ງແຕ່ເກີດ – 2 ຂວບ ປ່າຍະນີ້ແກ່

ແກ່ຂອງຈິວດັນນີ້

ໜັ້ນທີ 2 ຂັ້ນເຮີ່ມຄິດເຮີ່ມເຂົ້າໃຈ (Preoperational) ອາຍຸຕັ້ງແຕ່ 2–7 ຂວບ ຮະຍະນີ້ເຮົາຈະພບວ່າເຕັກໄດ້

ພັນນາດໍາວັນການໃຊ້ກາໝາຮູ້ຈັກໃຫ້ຄ້າສັ້ນພັນນີ້ກັບລົງຂອງ

ໜັ້ນທີ 3 ຂັ້ນຄວາມຄິດຮັບຢູ່ອາໄສ (Concrete Operations) ດື່ນ ອາຍຸຮະຫວ່າງ 7–11 ປີ

ຮະຍະນີ້ເຕັກຈະພັນນາຮັບຮູ້ອ່າງຮວດເຮົວ

ໜັ້ນທີ 4 ຂັ້ນເຂົ້າໃຈຄວາມຄິດເຫັນນາມຮຽນ (Formal Operations) ດື່ນ ອາຍຸຮະຫວ່າງ 11 ອີ່ວິ້ 12 ປີ

ໜັ້ນໄປ ຂັ້ນນີ້ເປັນຂັ້ນສຸດຍອດຂອງກາຮົາເຮັດວຽກຂອງວ້າຍ່ຽນ ກາຮົາເຮັດວຽກຈະເຮີ່ມຄິດ

ເໜີ່ອນຸ້າໃຫຍ້ໂດຍວ້າຍ່ຽນມີຄວາມສາມາດຖືທີ່ເດັ່ນໆ

ໂສຕທັນ # 2.6

ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງອົຣີຄລັນ

ເງື່ອງທີ 2.2.3 ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງອົຣີຄລັນ

1. ກລັກກາຮາຂອງທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກຂອງອົຣີຄລັນ (Erik Erickson)

ອົຣີຄລັນເຊື່ອໃນແນວຄວາມຄິດບາງອຍ່າງຂອງຝຣູດີຢຸດໃໝ່ (Neo Freudian) ແຕ່ຄວາມແຕກຕ່າງຮະຫວ່າງອົຣີຄລັນກັບຝຣູດີທີ່ສໍາຄັນໃນ 4 ປະເດີນກລັກ ຄືດ

1. ອົຣີຄລັນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບປະລົບກາຮາກຮົມໜີພັດນາກາຮາກ 8 ຂັ້ນຕັ້ງແຕ່ເກີດຈົນຄຶງຕາຍ

2. ອົຣີຄລັນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບອີໂກ (ego) ຜົ່ງໝາຍຄື່ງຕົວຕານໃນປັຈຈຸບັນມາກກວ່າອິດ (id) ຜົ່ງໝາຍຄື່ງດັວຕານຕາມລັບອາຫາດຄູານທີ່ເປັນມາແຕ່ເດີມ

3. ອົຣີຄລັນສຳເນົາຄວາມສາມາດຮາກຂອງບຸຄຄລໃນກາຮາກເພື່ອແລະຄວບຄຸມລົ້ງແວດລ້ອມເພື່ອທີ່ຈະເຮັຍນິ້ວ້າ

4. ໃຫ້ຄວາມສຳເນົາກັບອີຫີພລຂອງຄວາມແຕກຕ່າງທາງວັດນອຮຽມມາກກວ່າລັບອາຫາດຄູານທາງເປັດ

2. ຂັ້ນພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງວ້າຍຮຸນ

ອົຣີຄລັນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບປະລົບກາຮາກຮົມໜີພັດນາກາຮາກ 8 ຂັ້ນຕັ້ງແຕ່ເກີດຈົນຄຶງຕາຍ ພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງອົຣີຄລັນວ້າຍຮຸນຄາບເກີຍວິນສອງຂັ້ນຕື່ອງກື້ຂັ້ນທີ່ 4 ໂດຍວ້າຍຮຸນຕອນດັ່ງນີ້ໃນຂັ້ນກາຮາກມີອັດລັກໜົນກັບຄວາມສັບສົນໃນອັດລັກໜົນ ວ້າຍຮຸນຕອນປລາຍ ຍັງຄານເກີຍວິນຄວາມໃກລໍ້ອັດຜູກພັນທີ່ອີມ ຄວາມໂດດເດືອຍວ້າງວ້າງ

ໂສຕທັນ # 2.7

ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງໂຄລເບີຣກ

ເງື່ອງທີ 2.2.4 ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງໂຄລເບີຣກ

1. ກລັກກາຮາຂອງທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງໂຄລເບີຣກ

2. ລຳດັບຂັ້ນທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງໂຄລເບີຣກ

ທຖ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈົດສັຄມຂອງໂຄລເບີຣກ ໂດຍແບ່ງພັດນາກາຮາກອອກເປັນ 3 ຮະດັບ ກາຍໃນແຕ່ລະຮະດັບຍັງແບ່ງພັດນາກາຮາກອອກເປັນ 2 ຂັ້ນ ຮວມເປັນ 6 ຂັ້ນ ໂດຍທີ່ຮະດັບທີ່ 1 ຂັ້ນທີ່ 1 ແລະ 2 ຮາຍລະເວີຍດອງໃນໜ່ວຍທີ່ 1 ແລະ ຮະດັບທີ່ 3 ຂັ້ນທີ່ 5 ແລະ 6 ຈະອູ້ໃນໜ່ວຍທີ່ 3 ໃນທີ່ນີ້ຈະນຳເລັນອຮາຍລະເວີຍດໃນຮະດັບທີ່ 2 ຂັ້ນທີ່ 3 ແລະ 4 ຜົ່ງເປັນວ້າຍຮຸນ

ໂສຕ້ຫັນ # 2.8

ທຖາງກົງກາງກິຈຕາມພັດນາກາຮຂອງຫາວິກເຂີຣສທ່ານ

ເງື່ອງທີ 2.2.5 ທຖາງກົງກາງກິຈຕາມພັດນາກາຮຂອງຫາວິກເຂີຣສທ່ານ

1. ກັດການຂອງທຖາງກົງກາງກິຈຕາມພັດນາກາຮຂອງຫາວິກເຂີຣສທ່ານ

ຫາວິກເຂີຣສທ່ານ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມລຳຄັ້ງຂອງງານພັດນາກາຮທີ່ແຕ່ລະບຸຄຸລະຈະຕ້ອງເຮັດວຽກຮູ້ຄວບຄູໄປກັບພັດນາກາຮຂອງໜີວິຕປ່ຽບຕົວໃຫ້ມີພັດນາກາຮຈະປະສົບຄວາມສໍາເລົງໃນແຕ່ລະຫົວໜ້າ

2. ກາຮກິຈຕາມພັດນາກາຮຫົວໜ້າຂອງ ຫາວິກເຂີຣສທ່ານ (Harvighurt)

ຈາກກິຈຕາມພັດນາກາຮຂອງຫາວິກເຂີຣສທ່ານ ມີທັງໝາດ 6 ຮະຍະ ໂດຍໃນຫ່ວຍທີ 3 ຈະເນັ້ນໃນ
ຮະຍະທີ 3 ດືອນ ຫົວໜ້າຂອງ

2.1 ການດ້ານກລຸ່ມເພື່ອນ ກາຮທີ່ວ້າຍໜ້າສາມາຮັດຮ້າງຄວາມລັ້ມພັນຮັບອັນດີກັບເພື່ອນ ທັ້ງເປັດ
ເດືອກກັນແລະຕ່າງເປັດ ຮວມທັ້ງຮູ້ຈັກປົງປົງບົດຕິນໃຫ້ເໝາະສມກັບບທບາທທາງເປັດຂອງດຸນເອງ

2.2 ການດ້ານຄວາມເປັນຕົວຂອງຕ້າວເອງ ຄວາມເປັນຕົວຂອງຕ້າວເອງນັ້ນ ປະກອບດ້ວຍ 6 ການ
ໄດ້ແກ່ ກາຍອມຮັບສັກພ່າງກາຍຂອງດຸນເອງ ກາຮຮູ້ຈັກຄວບຄຸມອາຮມັນຂອງດຸນເອງໄດ້

2.3 ການດ້ານການພັດນາປວັນຫຼາງໜີວິຕ ມີຄວາມຕ້ອງການແລະຮູ້ຈັກພັດນາຕຸນເອງໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດ
ຂອບທັ້ງຕ່ອດນັ້ນເອງແລະລັ້ງຄມ

ໂສຕ້ຫັນ # 2.9

ກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ທຖາງກົງກິຈຕົວເຄະຫຼາກໜ້າຂອງໂຮຍດ໌

ເງື່ອງທີ 2.3.1 ກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ທຖາງກົງກິຈຕົວເຄະຫຼາກໜ້າຂອງໂຮຍດ໌

1. ກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ກັບວ້າຍໜ້າ

- 1.1 ວ້າຍໜ້າຄວາມມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນກາຮປະຢຸກຕີແລ້ວແປງທາງຮ່າງກາຍ
- 1.2 ກາຮໃຫ້ຄວາມລຳຄັ້ງເປັນພິເສດຖະກິດໄຮ້ລຳນັກ
- 1.3 ກາຮຄວບຄຸມຕຸນໃຫ້ແລດງອອກອຍ່າງເໝາະສມ

2. ກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ໃນຄຮອບຄຮັງ

- 2.1 ເຂົ້າໃຈກາຮປະຢຸກຕີແປງຂອງວ້າຍໜ້າໃຫ້ຂໍ້ມູນເພື່ອລົດຄວາມຄັບຂໍ້ອັງຈາກວ້າຍໜ້າ
- 2.2 ໃຫ້ຄວາມລຳຄັ້ງ ຍອມຮັບຄວາມຮູ້ລຶກແລະຄວາມເຫັນຂອງວ້າຍໜ້າ ສະທັນຄວາມຮູ້ລຶກໃຫ້ເຂົ້າຮັບຮູ້ໄດ້ວ່າ
ເຂົ້າໃຈ
- 2.3 ໃຫ້ຄວາມຊ່າຍເໜືອ ແລະກຳລັງໃຈໃຫ້ວ້າຍໜ້າເກີດຄວາມຄັບຂໍ້ອັງຈາກວ້າຍໜ້າ

3. ກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ໃນສຕາບັນກາຮສຶກຫາ

- 3.1 ໃຫ້ບຸຄລາກຮຖຸກຝ່າຍມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈຈິຕົວທີ່ຍ້າຍວ້າຍໜ້າ
- 3.2 ສຕາບັນກາຮສຶກຫາຄວາມຈັດບຣຍາກາສີແລະກິຈການໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽກທີ່ເປັນວ້າຍໜ້າໄດ້ມີກາຮເລື່ອກອາຊີ່ພແລະ
ເຕີຍມຕົວໄປສູ່ອາຊີ່ພ
- 3.3 ສ້າງບຣຍາກາສີກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ມີຄວາມຄັບຂໍ້ອັງຈາກວ້າຍໜ້າ
- 3.4 ມີຮະບບກາຮປະຢຸກຕີໃຫ້ຄຳປົກການ ໃຫ້ກຳລັງໃຈເມື່ອເກີດປົງຫາຄັບຂໍ້ອັງຈາກຫົວໜ້າ

ໂສດທັນ # 2.10 ການປະຢຸກຕີໃໝ່ຖານຍົກປິດນາກຮາກທາງລັດປັບປຸງຂອງເພື່ອເຈົ້າ

เรื่องที่ 2.3.2 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจอร์

1. การประยุกต์ใช้กับวัยรุ่น

- 2.1 พ่อแม่ควรเป็นแบบอย่าง เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังต้องการการอธิบายระหว่างอุดมคติ (ideal) กับความเป็นจริง (real)
 - 2.2 วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีผลต่อการพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของเด็ก
 - 2.3 บทบาทผู้ปกครองรุ่นใหม่ ซึ่งมองลึกลึกล้มทุกอย่างเป็นการพัฒนาสติปัญญาของวัยรุ่น

2. การประยุกต์ใช้ในครอบครัว

- 2.1 รับรู้ภาพพจน์ทางลิตปัญญาแบบใหม่ของตนเอง ลดการคิดว่าตนเองเป็นศูนย์กลางเข้าใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

2.2 การตอบสนองของเด็กวัยรุ่นกับบุคคลรอบข้างเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น เช่นความขัดแย้งของคนรอบข้าง

3. การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

- 3.1 การจัดการเรียนการสอนของผู้สอน
 - 3.2 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยในการพัฒนาการคิด
 - 3.3 การประยุกต์วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - 3.4 ขั้นตอนในการดูแลด้านการเรียน ได้แก่ การระบุสภาพการเรียนรู้ปัญหาตามที่เห็น ให้ข้อมูลข้อเท็จจริง สรุปประเด็นสำคัญในมุมมองของผู้เรียน

ໂສຕທັນ # 2.11 ການປະຢູກດໍໃຫ້ຖານຂົງພັດນາການທາງຈິດລັກມຂອງອົຣົຄລັນ

เรื่องที่ 2.3.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอวิคลัน

1. การประยุกต์ใช้กับวัยรุ่น

การรู้จักใช้เวลาให้ถูกต้อง สร้างความมั่นใจในตนเอง ทดลองบทบาทต่างๆ การทำงานพัฒนาบทบาททางเพศให้เหมาะสมตามกฎเกณฑ์และค่านิยมของลังคอม รู้จักการเป็นผู้นำหรือผู้ตัวม แล สร้างอุดมคติเป็นของตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต

2. การประยุกต์ใช้ในครอบครัว

พ่อแม่ครัวมีบทบาทที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก เปิดโอกาสให้ทำงานหรือกิจกรรมตามที่วัยรุ่นสนใจ

3. การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

สถาบันการศึกษาควรลุ่งเริ่มกิจกรรมที่เด็กสนใจ สนับสนุนความสามารถพิเศษเพื่อนำไปสู่การค้นพบตัวเอง ระยะนี้นับว่าเป็นช่วงต่อเนื่องระหว่างวัยรุ่น และสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมให้ท้าทาย เนื่องจากเด็กวัยนี้ส่วนมากจะมีลักษณะรักการผจญภัย มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบเข้าสังคมและมักจะขยี้ด้อมการณ์

ໂສຕທັນ # 2.12 ການປະຢຸກຕີໃໝ່ຖານະກົມພັດນາການທາງຈຣຍອຣມຂອງໂຄລບິກ

เรื่องที่ 2.3.4 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลบิร์ก

1. การประยุกต์ใช้กับวัยรุ่น

ยอมรับการปืนสมาชิกที่ดีของกลุ่มและการตัดลินของกลุ่ม ปฏิบัติตามค่านิยมและกฎเกณฑ์ของกลุ่ม
หรือลังคม โดยนำกฎเกณฑ์ต่างๆ มาเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต

2. การประยุกต์ใช้ในครอบครัว

สอนโดยการอธิบายเหตุผลให้เข้าใจถึงการตัดสินต่างๆ โดยคำนึงถึงกฎหมายที่ของกลุ่มหรือลังคอม และซึ่งให้เห็นผลของการตัดสินที่จะทำหรือไม่ทำ ว่าหากทำในสิ่งที่เป็นไปตามกฎหมายของลังคอม จะเกิดผล เช่นไร

3. การประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษา

การกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีเหตุผลที่อธิบายแล้วเข้าใจได้ เพื่อให้มีประเด็นสำหรับภัยประยุกต์
ผู้สอนจะต้องเสนอเรื่องราวที่ยกแก่การตัดสินความถูกผิด การสร้างบรรยายการคิดสัมภาษณ์และการตัดสินทาง
จริยธรรมที่อยู่ในขั้นสูงขึ้น และการให้รางวัลและการลงโทษ จริยธรรมนั้นมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะและมี
ความล้มพันธิกับระดับสติปัญญาและระดับการศึกษา การสอนจริยธรรมควรเป็นหลักสูตรต่อเนื่องเป็นลำดับ
ขั้นตามพัฒนาการ

ໂສຕທັນ # 2.13 การประยຸດຕີໃຫ້ຖານະສູງພິມນາການທາງຈຣຍອຣມຂອງໂຄລບົກ

เรื่องที่ 2.3.5 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกิจตามพัฒนาการของอาวิกเยร์ส์

1. การประยุกต์ใช้กับวัยรุ่น

ควรสนับสนุนให้วัยรุ่นได้มีโอกาสได้ร่วมกลุ่มเพื่อนในหลายๆ การที่วัยรุ่นได้รับโอกาสการสนับสนุนจากพ่อแม่ในงานด้านกลุ่มเพื่อน

2. การประยุกต์ใช้ในครอบครัว

- 2.1 สันบสนุนให้วยรุ่นได้มีกิจกรรมร่วมกันที่บ้านตามวาระอันควร
 - 2.2 พ่อแม่ต้องพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำแก่เพื่อนของวัยรุ่นด้วย
 - 2.3 ในขณะเดียวกันก็หาโอกาสตามลำพัง อธิบายถึงความหมายลับหรือไม่หมายลับ
 - 2.4 อย่าแสดงความเป็นปฏิปักษ์อย่างชัดเจนในทันทีทันใดกับกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น

3. การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

- 3.1 โรงเรียนควรจัดตั้งให้มีเข้าร่วมกิจกรรมหรือชุมชนต่างๆ เพื่อสนับสนุนความต้องการของวัยรุ่นในด้านการเข้ากลุ่มและเรียนรู้พฤติกรรมลังคอม
 - 3.2 ส่งเสริมให้มีทักษะในการลังคอม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น
 - 3.3 เปิดโอกาสให้วัยรุ่นขายและหันมาได้รับความคุ้มครอง เข้าใจความแตกต่างระหว่างเพศ

หน่วยที่ 3

จิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่

- ตอนที่ 3.1 ความเป็นมาและแนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่
- ตอนที่ 3.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่
- ตอนที่ 3.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่

โสตทัศน์ # 3.1 ความเป็นมาจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่

เรื่องที่ 3.1.1 ความเป็นมาจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่

1. ประวัติการศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่

ไม่ค่อยให้ความสนใจเนื่องจากความเชื่อที่ว่าพัฒนาการล้วนสุดลงเมื่อวัยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่คือผลผลิตของเด็ก ผลที่เกิดขึ้นไม่สามารถมองได้อย่างชัดเจน

2. การให้ความสำคัญในการศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงด้านประชากรศาสตร์ผู้ใหญ่ ถึงแม้วันนักจิตวิทยามักจะให้ความสนใจกับการถ่ายทอดทางสังคมในวัยเด็ก เพราะเห็นว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและลังเกตได้ง่าย และก็เป็นความจริงที่ว่า การลร้างบุคลิกภาพของคนเราจะเกิดขึ้นในช่วง 2-3 ปีแรกของชีวิต ด้วยเหตุนี้ นักลังคมวิทยาเพิ่งจะเริ่มสนใจในเรื่องนี้ เมื่อสองทศวรรษที่ผ่านมานี้เอง

3. มุมมองพัฒนาการผู้ใหญ่

มุมมองด้านพัฒนาการผู้ใหญ่ แบ่งพัฒนาการมนุษย์ออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรก เป็นช่วงวัยเด็ก จนถึงวัยรุ่น และระยะต่อมา เป็นช่วงหลังจากวัยรุ่นหรือเรียกว่า วัยผู้ใหญ่ต่อนตน ผู้ใหญ่ต่อนกลางและวัยชรา

1. มีทิศทางหลากหลาย มีการเติบโต มีการเลื่อมถอย และมีการสูญเสียในอัตราที่แตกต่างกัน เช่น การจำศพที่ได้ มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุ แต่การตอบสนองต่างๆ จะมีแนวโน้มช้าลง

2. มีความยืดหยุ่น ความสามารถของแต่ละคนมีได้คังที่ ทักษะบางอย่างอาจมีการเรียนรู้ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดช่วงอายุ โดยทักษะหลายๆ อย่าง มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นตามคักกี้ภาพ แต่อาจยกเว้นในวัยสูงอายุ

3. มีประวัติความเป็นมา ทุกคนมีที่มาที่ไป มีภูมิหลังในอดีตที่แตกต่างกัน เช่น ประสบการณ์ของคนหนึ่ง อาจมีชีวิตอยู่บ้านเกิดในสถานที่หนึ่ง และเติบโตอีกที่หนึ่ง

4. มีเหตุผลหลายประการในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นผลมาจากการปัจจัยตัวแพร่หลายๆ อย่างที่เป็นสาเหตุร่วมกัน

เรื่องที่ 3.1.2 แนวคิดจิตวิทยาพัฒนาการผู้ใหญ่

1. ความหมายของวัยผู้ใหญ่

วัยผู้ใหญ่วัยนี้ถือว่ามีพัฒนาการที่สมบูรณ์หรือกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะเต็มขั้นแล้ว นับเป็นช่วงระยะเวลาที่ยาวนานมาก

2. ความสำคัญของวัยผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับในช่วงวัยอื่นๆ

3. ลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่

วัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ มีความล้มพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตที่ดี มีการวางแผนชีวิต โดยลักษณะความเป็นผู้ใหญ่จะแสดงออก

1. เป็นอิสระแก่ตనเอง พึงดูนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ การงาน การแก้ปัญหาต่าง ๆ
2. สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์และลีบเดล้อมได้
3. คำนึงถึงล้วนรวมมากกว่าล้วนตัว
4. ปรับตัวเข้ากับลังคมได้
5. กล้าเผชิญความจริง
6. อุดหนุนต่อความคิดเห็นของผู้อื่น
7. มีการแก้ปัญหา การเผชิญกับความผิดหวังและควบคุมอารมณ์ได้
8. ต้องเป็นผู้ที่ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงานต่างๆ
9. มีแผนระยะยาว ทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิตของตน

4. ความเปลี่ยนแปลงของวัยผู้ใหญ่

ความเปลี่ยนแปลงในวัยผู้ใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน แต่ละด้านมีรายละเอียด

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ความสูงลดลง จมูกและหูขนาดเพิ่มขึ้น ไขมันสะสมมากขึ้น รอยเที่ยวyanมากขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงประสาทรู้สึก
3. การเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย กระดูกกระพรุน เปลี่ยนแปลงทางเดินหายใจและระบบไหลเวียนโลหิต ขนาดอวัยวะลดลง

ໂສຕ້າຄົນ # 3.3 ທຖານະວິທະຍາພັດນາກາຮັງໄຫຍ່

ຕອນທີ 3.2 ທຖານະວິທະຍາພັດນາກາຮັງໄຫຍ່ ແປ່ງເປັນ 4 ຕອນ ໄດ້ແກ່

- ເຮືອງທີ 3.2.1 ທຖານະວິພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
- ເຮືອງທີ 3.2.2 ທຖານະວິປັນຍາທາງລັ້ຄມ
- ເຮືອງທີ 3.2.3 ທຖານະວິກາຮັງກິຈຕາມພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
- ເຮືອງທີ 3.2.4 ທຖານະວິພັດນາກາຮັງຈະລົບຍອດຮຽມ

ໂສຕ້າຄົນ # 3.4 ທຖານະວິພັດນາກາຮັງໄຫຍ່

ເຮືອງທີ 3.2.1 ທຖານະວິພັດນາກາຮັງໄຫຍ່

1. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
2. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
3. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
4. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່

ໂສຕ້າຄົນ # 3.5 ທຖານະວິປັນຍາທາງລັ້ຄມ

ເຮືອງທີ 3.2.2 ທຖານະວິປັນຍາທາງລັ້ຄມ

1. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
2. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່
3. ພັດນາກາຮັງໄຫຍ່

เรื่องที่ 3.2.3 ทฤษฎีการกิจกรรมพัฒนาการ

ทฤษฎีการกิตาบทั่วไปนี้ในแต่ละช่วงอายุว่าจำเป็นต้องมีการปรับตัวตามพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

1. การกิจกรรมพัฒนาการในวัยผู้ใหญ่ต่อนั่น (25–30 ปี)

- 1.1 คุบทาและการเลือกคู่ครอง
 - 1.2 การเรียนรู้ที่จะปรับตัวในการใช้ชีวิตร่วมกับคู่สมรสอย่างราบรื่น
 - 1.3 การเริ่มชีวิตครอบครัว ความพร้อมในการมีบุตรและการเป็นบิดามารดา
 - 1.4 การเลี้ยงบุตรและสนองความต้องการของแต่ละคน
 - 1.5 การบริหารจัดการในบ้านและความรับผิดชอบอื่นๆ
 - 1.6 การเริ่มอาชีพหรือการเรียนต่อ
 - 1.7 การแสดงความรับผิดชอบต่อชุมชนและส่วนรวม
 - 1.8 การเข้าสังคมที่มีความสนใจตรงกัน

2. การกิจตามพัฒนาการในวัยกลางคน (30–55 ปี)

- 2.1 ช่วยเหลือบุตรที่อยู่ในวัยรุ่นให้สามารถเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบและมีความสุข
 - 2.2 พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนอย่างผู้ใหญ่
 - 2.3 สร้างและคงไว้ซึ่งฐานะทางเศรษฐกิจ มีมาตรฐานทางเศรษฐกิจในการดำรงชีวิต
 - 2.4 พัฒนากิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจแบบผู้ใหญ่
 - 2.5 มีล้มพ้นสภาพเดื่อกามีหรือภารายอย่างให้เกียรติ
 - 2.6 ยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยกลางคน
 - 2.7 ปรับตัวให้เข้ากับปัจมารดาชีวิตสูงอายุ

3. การกิจตามพัฒนาการในวัยสูงอายุ (55 ปีขึ้นไป)

- 3.1 ปรับตัวให้เข้ากับความเลื่อมถอยของกำลังกายและสุขภาพ
 - 3.2 ปรับตัวให้เข้ากับการเกษียณและการมีรายได้น้อยลง
 - 3.3 ปรับตัวให้เข้ากับการจากไปของคู่สมรส
 - 3.4 สร้างล้มพันธภาพและมิตรภาพกับกลุ่มผู้สูงอายุที่รุ่นราวคราวเดียวกัน
 - 3.5 การมีภาระหนี้ที่ทางลังคอมและการเป็นผลเมืองดี
 - 3.6 การสร้างสภาพความเป็นอยู่ใหม่ที่น่าพอใจ

ໂສຕ້ຫັນ # 3.7

ທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈຣຍໝຣມ

ເວັ້ງທີ 3.2.4 ທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈຣຍໝຣມ

1. ແລກກາຮາຂອງທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈຣຍໝຣມຂອງໂຄລເບີຣກ

ຜູ້ຄືດຄັນທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກໃນການໃຫ້ເຫດຜລເຊີງຈຣຍໝຣມ ໃນຄວາມຄິດຫລັກຂອງໂຄລເບີຣກ ໄດ້ຮັບອີທີເພລ ຈາກເພີຍເຈົ້າເປັນລຳຄັ້ງຈຣຍໝຣມ ມາຍເຖິງກວ່າເກີນທີ່ໃນການຕັດລືນຄວາມຖາມຜິດຂອງກາຮາກຮ່າກໍາ ດ້ວຍກຳໄຈ ເກີຍກັບກວ່າເກີນທີ່ເຂັ້ມອຍ່ກັບພັດນາກາຮາກທາງປ່າຍຄູາຊື່ຜູກພັນກັບອາຍຸຂອງບຸຄຄລ ໂຄລເບີຣກໄດ້ຢືນດີທ່ານທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງປ່າຍຄູາຂອງເພີຍເຈົ້າ

ລຳດັບຂັ້ນຂອງພັດນາກາຮາກທາງຈຣຍໝຣມຂອງໂຄລເບີຣກຈະເປັນລຳດັບຂັ້ນທີ່ແນ່ນອນໂດຍຈາກຂັ້ນທີ່ 1 ໄປສູ່ ຂັ້ນທີ່ 2 ແລະ ຂັ້ນຄັດໄປເຮືອຍໆ ຈນລຶ່ງຂັ້ນທີ່ 6 ພັດນາກາຮາກໃຫ້ເຫດຜລເຊີງຈຣຍໝຣມຈະຄ່ອຍໆ ພັດນາກາຮາກ ຈາກຕໍ່າໄປສູ່ ໂດຍການພິຈານາເຫດຜລຈະພິຈານາໂດຍຮ່ວມໂດຍເຊື່ອວ່າ ບຸຄຄລໃຫ້ເຫດຜລກັບເວົ້າໄດ້ກົມໍແນວໂນ້ມ ໃຊ້ກັບເວົ້າຕ່າງໆ ໂດຍຮ່ວມດ້ວຍ

2. ຮະດັບຂັ້ນພັດນາກາຮາກທາງຈຣຍໝຣມຜູ້ໄໝ່ຕາມທຄ່າງວິຂອງໂຄລເບີຣກ

ຮະດັບທີ່ 3 ຮະດັບເໜືອກວ່າເກີນທີ່ສັງຄມ (Post conventional) (ອາຍຸປະມານ 20 ປີຈຶ່ນໄປ)

ໂສຕ້ຫັນ # 3.8

ກາປະຢຸກຕີໃ້ທຄ່າງວິທາງຈິຕວິທຍາພັດນາກາຮາກຜູ້ໄໝ່

ຕອນທີ 3.3 ກາປະຢຸກຕີໃ້ທຄ່າງວິທາງຈິຕວິທຍາພັດນາກາຮາກຜູ້ໄໝ່ ແນ່ງເປັນ 4 ຕອນ ໄດ້ແກ່

ຕອນທີ່ 3.3.1 ກາປະຢຸກຕີໃ້ທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈິຕສັງຄມຂອງອົຣິຄລັນ

ຕອນທີ່ 3.3.2 ກາປະຢຸກຕີໃ້ທຄ່າງວິປ່າຍຄູາທາງສັງຄມຂອງແບນດູຮາ

ຕອນທີ່ 3.3.3 ກາປະຢຸກຕີໃ້ທຄ່າງວິກາຮາກກົດຕາມພັດນາກາຮາກຂອງ ອາວິກເຂີຣສທ໌ ແລະ

ຕອນທີ່ 3.3.4 ກາປະຢຸກຕີໃ້ທຄ່າງວິພັດນາກາຮາກທາງຈຣຍໝຣມຂອງໂຄລເບີຣກ

โสดทัศน์ # 3.9

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอิริคสัน

เรื่องที่ 3.3.1 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอิริคสัน**1. การประยุกต์ใช้กับผู้ใหญ่**

- 1.1 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความใกล้ชิดผูกพัน
- 1.2 สร้างผลผลิตหรือผลงานให้กับอนุชนรุ่นหลัง
- 1.3 สร้างความรู้สึกที่มั่นคงในชีวิต

2. การประยุกต์ใช้กับองค์กร

- 2.1 ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้หรือการเข้าอบรมที่เป็นบรรยากาศการอบรมกันเอง
- 2.2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่จะนำไปพัฒนางานสร้างผลงานของตนเอง
- 2.3 องค์กรควรมีหลักสูตรการเตรียมตัวเกษียณในวัยใกล้ถึงผู้ใหญ่ตอนปลายเพื่อการเตรียมการสำหรับคนในองค์กร

โสดทัศน์ # 3.10

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญญาทางสังคมของแบนดูรา

เรื่องที่ 3.3.2 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญญาทางสังคมของแบนดูรา**1. การประยุกต์ใช้กับผู้ใหญ่**

- 1.1 พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำงาน
- 1.2 เป็นตัวแบบที่ดี ทึ้งใจหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิต

2. การประยุกต์ใช้กับองค์กร

- 2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตลอดเวลาให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร
- 2.2 เข้าใจดูตัวแบบที่ประสบความสำเร็จในการทำงานให้กับองค์กร

โสตทัศน์ # 3.11 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกิจตามพัฒนาการของอาวิกເອົາສ໌

เรื่องที่ 3.3.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกิจตามพัฒนาการของอาวิกເອົາສ໌

1. การประยุกต์ใช้กับผู้ใหญ่

- 1.1 ปรับตัวให้สามารถบรรลุการกิจตามพัฒนาการในวัยผู้ใหญ่ต่อนั้นวัยผู้ใหญ่ต่อนอกกลางและวัยผู้สูงอายุ
- 1.2 พัฒนาความสามารถทางด้านการศึกษาและความสามารถพิเศษ
- 1.3 มีกิจกรรมเพื่อการเลี้ยงลูกเพื่อล่วงรวม ผู้ใหญ่ในวัยนี้อีกหลายฯ คน
- 1.4 มีกิจกรรมที่เป็นงานอดิเรกทำ أيامว่างเพื่อการเข้าสังคมและการพักผ่อน

2. การประยุกต์ใช้กับองค์กร

- 2.1 สนับสนุนกิจกรรมที่นำไปสู่การปรับตัวตามพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย
- 2.2 สร้างบรรยากาศขององค์กรในการเปิดโอกาสให้การเรียนรู้พัฒนาการทางอาชีพ
- 2.3 ส่งเสริมการวางแผนในงานอาชีพแต่ละตำแหน่งในองค์กร ในการที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน

โสตทัศน์ # 3.12 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทำงานจริยธรรมของໂຄລເບີຣກ

เรื่องที่ 3.3.4 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทำงานจริยธรรมของໂຄລເບີຣກ

1. การประยุกต์ใช้กับผู้ใหญ่

- 1.1 ทำกิจกรรมเพื่อตระหนักรูปแบบการดำเนินการที่ถูกต้องเพื่อให้เป็นไปตามการเข้าใจกฎหมาย
- 1.2 สร้างความรู้สึกผูกพันต่อสัญญาสังคมกับบุคคลต่างๆ
- 1.3 กล้าที่จะยืนหยัดตามหลักการจริยธรรมลากล เป็นลึกลึกต้องตามหลักเหตุผล มีจุดยืนทางจริยธรรม
- 1.4 ปฏิบัติตามหลักการทำงานจริยธรรมที่ตนเองเลือกที่จะทำ
- 1.5 สนับสนุนการทำลึกลึกที่ถูกต้องเพื่อประโยชน์สุขของทุกคนในสังคม

2. การประยุกต์ใช้กับองค์กร

- 2.1 ส่งเสริมผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานจะต้องมีคุณสมบัติลักษณะทางจิตใจ
- 2.2 สนับสนุนให้มีบรรยากาศของการวิพากษ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม
- 2.3 สนับสนุนให้มีการอบรมหรือพัฒนาลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม
- 2.4 จัดระบบการประเมินให้ล่วงเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- 2.5 พัฒนาแรงจูงใจให้ล้มท้อในการทำงานหรือความมุ่นหมายในการบันทึกฝันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

หน่วยที่ 4

ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม

- ตอนที่ 4.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม
- ตอนที่ 4.2 ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม
- ตอนที่ 4.3 การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม

โสตทัศน์ # 4.1 ความเป็นมาของจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม

ความเป็นมาของจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม

- จิตวิทยาลุ่มปัญญา尼ยม เป็นสาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตใจ เช่น การจำได้ การรับรู้ การเข้าใจ การใช้ภาษา การแก้ปัญหา การคิด และการใช้เหตุผล
- การพยายามศึกษาว่าสมองมีกระบวนการจัดการกับสารสนเทศ (Information) อย่างไรหรือมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างไร นักจิตวิทยาปัญญา尼ยมระยะแรก ได้แก่ มิลเลอร์ กาแลนเตอร์ พริเบร์ม นิวเวล ชอร์และซิมอน (Miller, Galanter & Pribram 1960; Newell, Shaw & Simon)
- นักจิตวิทยาปัญญา尼ยมที่มีชื่อเสียง เช่น เพียจท์ (Piaget) วิกกีอตสกี (Vygotsky) Shiffrin, Siegler, Bruner และ Ausubel

โสตทัศน์ # 4.2 แนวคิดของจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม

แนวคิดของจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม

- ความหมายของจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม
เป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับ การรับรู้ การเรียน การจำ การลืม และการคิดเกี่ยวกับสารสนเทศ (ข้อมูล) ข่าวสาร เรื่องราว ของบุคคล

ใบตัค # 4.3

ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม

ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม

- ความสำคัญต่อผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ
- ความสำคัญต่อนักจิตวิทยาและนักการศึกษา นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ที่นำแนวคิดไปใช้ในการทำงาน ให้เข้าใจและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
- ความสำคัญต่อฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารหรือผู้ใหญ่ในลังคม) เพื่อเข้าใจ ส่งเสริม และพัฒนาเยาวชน บุคคลที่ตนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบอยู่ก็จะทำให้บังเกิดผลดีในด้านของการเพิ่มคุณภาพ ศักยภาพทรัพยากรบุคคลของลังคมยิ่งขึ้น
- ความสำคัญต่อบุคคล ช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจลึกต่างๆ เช่น มีวิธีเตรียมตัวอย่างไรให้ได้ที่สุด สำหรับการสอบ อ่านตำราอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรจะจำลิ่งที่เรียนรู้ยากๆ ได้

ใบตัค # 4.4

ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม

ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม

- ทฤษฎีโครงสร้างนิยม
- อธิบายเกี่ยวกับการสร้างความรู้ หรือกระบวนการรู้คิด (Cognitive process) ซึ่งถือว่าเป็นลิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้
- ทฤษฎีนี้เชื่อว่าบุคคลสามารถสร้างความรู้เกี่ยวกับลิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้ด้วยตัวเอง เพราะบุคคลมีศักยภาพในการสร้างความรู้จากประสบการณ์จริงที่ตนได้รับรู้
- ได้แก่ ทฤษฎีของเพียเจท (Piaget) และทฤษฎีของวีゴตสกี (Vygotsky)

ໂສຕ້ຫັນ # 4.5

ທາງວິຊາຂອງເພີຍເຈັກ (Piaget)

ທາງວິຊາຂອງເພີຍເຈັກ (Piaget)

- ມໂນມຕີ (Concept) ເປັນຮູບແບບຄວາມເຂົ້າໃຈໃນລົງ ແຫດການ ອີ່ອຄວາມສຳພັນຮົວໜ່ວງລົງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ
ມໂນມຕີເກື່ອງກັນ ແລະ ບ້ານ ຕັ້ນໄໝ ເວລາ ແລະ ຄວາມຢຸດທິຮຣມ ເປັນຕົ້ນ
- ແບບແຜນຄວາມຮູ້ (Schema) ເປັນຮູບແບບຂອງກະບວນການທີ່ບຸຄຸຄລໃຫ້ເພື່ອແກໍປັບປຸງຫາເພື່ອການບຣລຸເປົ້າໝາຍ
ເຊັ່ນ ການຕອບສອນທີ່ລົງເວົ້າໂດຍກາລັມຟັສ ການແກໍປັບປຸງຫາຄົນຕະສາລົງໂດຍການຄືດອ່ານມີເຫຼຸດຜລ ມີຫລັກການ
ກາຈັດກາຮັກປັບປຸງຫາຂັດແຍ້ງໂດຍກາໃຫ້ຂ້ອມຸລປະກອບການຄືດແລະຕັດລິນໃຈ ເປັນຕົ້ນ
- ໂຄງສ້າງ (Structure) ເປັນກາຈັດແບບແຜນຂອງຄວາມຄືດໃນບຸຄຸຄລ ໂຄງສ້າງທາງປັບປຸງປະກອບດ້ວຍ
ລ່ວນລຳຄັ້ງ ຮູ່ປະບົບ ແລະ ເນື້ອຫາ

ໂສຕ້ຫັນ # 4.6

ສົດປັບປຸງປາຍແລະ ການຮູ້ຄົດພັດນາອຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງ

ສົດປັບປຸງປາຍແລະ ການຮູ້ຄົດພັດນາອຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງ ແບ່ງເປັນ 4 ແ້ວງ

ໜັ້ນທີ 1 ແ້ວງ ການຕອບສອນທາງກລັມເນື້ອ (Sensorimotor Stage) ອາຍຸ 0–2 ປີ ພັດທິກຣມມີເປົ້າໝາຍ

ໜັ້ນທີ 2 ແ້ວງ ກ່ອນປົກປົກຕິການ (Preoperational Stage) ອາຍຸ 2–7 ປີ ມີພັດນາການທາງກາໝາເພີ່ມຂຶ້ນອຍ່າງ
ຮວດເຮົວ ມີການຄືດເປັນລັບລັກໜ້າ

ໜັ້ນທີ 3 ແ້ວງ ການຄືດແບບຮູປປຣມ (Concrete Operation Stage) ອາຍຸ 7–11 ປີ ຄືດແບບຢືດຕນເປັນ
ຄູນຢົກລາງ (egocentric) ນ້ອຍລົງ

ໜັ້ນທີ 4 ແ້ວງ ປົກປົກຕິການເຊີງຮະບນ (Formal Operation Stage) ອາຍຸ 11 ປີ ວ້າຍຸໃໝ່ ສາມາຮັກແກໍປັບປຸງຫາທີ່ເປັນ
ນາມຮຽນແລະ ທີ່ເປັນສົມມຕິສູານໄດ້

ໂສຕ້າຄົນ # 4.7

ທຖາະກີບການເຮັດວຽກຂອງເພື່ອເຈົ້າ

ທຖາະກີບການເຮັດວຽກຂອງເພື່ອເຈົ້າ ອີ່ບາຍເກີ່ວກັບການມີປົງລັມພັນຊໍຮ່ວມມືກັບຄົນກັບລົງແວດລ້ວມ

ໃນສາພາປັກຕິຄນອູ້ໃນລັກຂະນະສົມດຸລ (Equilibrium) ເນື່ອເພື່ອໃຫຍ້ກັບລົງເຮົາອັນເປັນລົງທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດວຽກ ຈະເກີດກະບວນການສົມດຸລ (Assimilation) ເອາລິ່ງນັ້ນໂດຍນຳມາຈັດເຂົ້າກັບ ແບນແຜນກວາມຄິດ (Schema) ທີ່ບຸຄຄລມືອູ້ແຕ່ເດີມ ແຕ່ຄໍາກາຈັດຕັກລ່າວໄໝ່ລົງຕົວຂໍ້ມູນສາມາດເຂົ້າກັບແບນແຜນເດີມໄດ້ ຈະເກີດກະວະກວາມໄໝສົມດຸລ (Disequilibrium) ບຸຄຄລຈະໃຊ້ກະບວນການປັບປຸງແປ່ງ (Accommodation) ແບນແຜນກວາມຄິດເດີມ ທີ່ຈະຄໍາເກີດການປັບປຸງແປ່ງດັ່ງກ່າວກີ່ຈະເກີດການປັບປຸງຕ້ວາ (Adaptation) ການປັບປຸງຕ້ວາທີ່ລົງຕົວທີ່ໄດ້ນຳສູ່ສາພາສົມດຸລ (Equilibrium) ອັນເປັນສາພາຂອງການເກີດໂຄຮງລວ້າງກວາມຮູ້ໃໝ່

ໂສຕ້າຄົນ # 4.8

ທຖາະກີບການເຮັດວຽກຂອງເພື່ອເຈົ້າ

ທຖາະກີບກົງລົງ

- ໄກສະນາໃຈກັບໜ້າທີ່ (Function) ຂອງກວາມຮູ້ຄິດ 5 ປະກາດໄດ້ແກ່ ພາຫາ ກາຣົດ ກາຣັບຮູ້ ດາວໂຫຼວງ ແລະ ດາວໂຫຼວງ
- ລົງທຶນທີ່ມີອື່ນວິທີພລຕ່ອກການເຮັດວຽກບຸຄຄລອືກ 2 ອີ່ຢ່າງຂໍ້ມູນ ຖະການສົມດຸລ (Mediation) ແລະ ມີປົງລັມພັນຊໍ (Interaction) ທາງລັກຂະນະສົມດຸລ ບຸຄຄລສາມາດສົມດຸລກະບວນການຈຳລົງທີ່ຕົນເອງຮັບຮູ້ໄດ້ໂດຍໃຊ້ລັບລັກຂະນະ ຢ່ວິເວົ້າທີ່ເປັນຂໍ້ອຕກລົງທາງລັກຂະນະສົມດຸລ ແລະ ຖະການສົມດຸລ ເຊັ່ນ ພາຫາພູດ ກິຣີຍາທ່າທາງລັບລັກຂະນະທາງຄົນຕາສຕ່ຽວ ເລຸ່ມ ທີ່ຄົວວ່າເປັນລື່ອກລາງ (mediation)
- ຜູ້ເຮັດວຽກໄດ້ເຮັດວຽກຈາກການເລີຍນັ້ນແບບ ຜູ້ເຮັດວຽກຕ້ອງໃຊ້ປະສົບການຄົ່ນເດີມແລະ ດາວໂຫຼວງການພັດທະນາການກັບການເຮັດວຽກຮູ້ລົງໃໝ່

ໂສຕ້າຄົນ # 4.9

ຄວາມແຕກຕ່າງຮ່ວມມືກັບທຖາະກີບກົງລົງ

ຄວາມແຕກຕ່າງຮ່ວມມືກັບທຖາະກີບກົງລົງ

- ທຖາະກີບກົງລົງ ເນັ້ນຜູ້ເຮັດວຽກມີບທາບຖາມລຳຄັ້ງໃນການເຮັດວຽກ ແລະ ເຫັນວ່າມໂນທັນມີທາງຫາກຫລາຍ
- ສ່ວນທຖາະກີບກົງລົງ ເນັ້ນການເຮັດວຽກທີ່ຜູ້ເຮັດວຽກມີປົງລັມພັນຊໍທາງລັກຂະນະສົມດຸລ ດ້ວຍການໃຊ້ລື່ອກລາງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ພາຫາແລະ ລັບລັກຂະນະ ມໂນທັນທີ່ເດືອກເຮັດວຽກຮູ້ມີແບບເດືອກ ການເຮັດວຽກຂອງເດືອກທີ່ເກີນຂອບເຂດກວາມສາມາດ ໃນການເຮັດວຽກ ອາຈານທີ່ໄດ້ໂດຍການຂໍ້ແນະຈາກຜູ້ມີກວາມສາມາດທີ່ມາກກວ່າ

ໂສຕທັນ # 4.10 ທຖາະກູ້ການປະມາລສາຣສນເທດ

ທຖາະກູ້ການປະມາລສາຣສນເທດ

- ຮູບແບບຂອງຄວາມຮູ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຕັ້ງສົມຜົນຂອງຜູ້ເຮືອນ ອົບບາຍໄດ້ດ້ວຍແບບຈຳລອງໂຄຮງສ້າງຄວາມຮູ້ທີ່ເຫັນເຄີຍກັບຮະບບໃນຄອມພິວເຕອນ ໂດຍນັກວິຊາກຸ່ມນີ້ໄດ້ອີນຍາຍວ່າໂຄຮງສ້າງຂອງຄວາມຮູ້ (Knowledge structure) ໃນມູນໝຍໍມີ 2 ຂົນດໍາລັກາ ຄື່ອ ຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນເນື້ອທາສະ (Declarative knowledge) ກັບຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນວິທີກາຮ່ອກການປັບປຸດ (Procedural knowledge)
- ກະບວນກາເຮືອນຮູ້ທີ່ປ່ຽກສູນໃນລັກຊະນະຂອງກາຈຳແປ່ງເປັນ 3 ຮະຍະ ມູນໝຍໍຮັບສາຣສນເທດຜ່ານປະສາກຮັບສັນຜັສ (Sensory store) ຈາກນັ້ນສ່າງໄປທີ່ຮະດັບຄວາມຈຳຮະຍະລົ້ນ (Short term store) ແລະລື້ນສຸດທີ່ຄວາມຈຳຮະຍະຍາວ (Long term store) ຄວາມສາມາດໃນກາເກີບຈຳຂຶ້ນອູ້ກັບຄຸນລັກຊະນະເຊີງໂຄຮງສ້າງອັນໄດ້ແກ່ ຄວາມຈຸຂອງກາຮັບສາຣສນເທດແລະຄວາມສາມາດໃນກາທຳໄທ້ຄອງອູ້
- ກາຣຄວບຄຸມຕົນເອງໃນກາເຮືອນຮູ້ ຜູ້ເຮືອນຄວບຄຸມຕົນເອງແລະໃໝ່ຢູ່ທອວິທີ່ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ກາຣທັບທວນ ກາຣສຽບຢ່ອງໂດຍໃໝ່ວິທີ່ກາຣ “ກະຕຸ້ນເວົາທາງປິ່ງປົງ” ເປັນລຳຄັ້ນ

ໂສຕທັນ # 4.11 ທຖາະກູ້ການເຮືອນຮູ້ໂດຍກາຣຄັນພບແລະທຖາະກູ້ການເຮືອນຮູ້ອ່ານມື້ຄວາມໝາຍ

ທຖາະກູ້ການເຮືອນຮູ້ໂດຍກາຣຄັນພບແລະທຖາະກູ້ການເຮືອນຮູ້ອ່ານມື້ຄວາມໝາຍ

- ດາວໂຫຼວດຕົວການເຮືອນຮູ້ໄດ້ 3 ວິທີ່ຄື່ອ ໂດຍລົງມື່ອທຳ ໂດຍຈິຕາກາຣ ຢ່ວ່າໂດຍໃໝ່ລັບລັກຊະນີ
- ບຸກຄລມີພັດນາກາຮັບສັນຜັສຂອງຄວາມຮູ້ເປັນຂຶ້ນໆ ຕາມໜ່າງວ່າ ເຮັດຈາກກາຮັບສັນຜັສທີ່ມີການເຮືອນຮູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຮັບຮັບໃນວັນຕັ້ນ ້໌ນໃໝ່ວ້າຍະແລກລຳມາເນື້ອໃຫຍ່ ວ່າຍຕ່ອມາເຮືອນຮູ້ໂດຍກາຮັບສັນຜັສຈິນຕາກາຣ ແນ້ນໃໝ່ຄວາມຄິດແລະຈິນຕາກາຣ ແຕ່ຍັງມີລັກຊະນະກາຮັບສັນຜັສລື້ນທີ່ເປັນຮູ່ປະກາດ ວ່າຍທີ່ 3 ຄື່ອເຮືອນຮູ້ໂດຍລັບລັກຊະນີເປັນຫລັກ ດາວເກິ່ງວະກິດວ່າກາຮັບສັນຜັສທີ່ເປັນຮູ່ປະກາດກັບນາມອຮຣມ ໃນດ້ານກາຮັບສັນຜັສໃນກາເຮືອນຮູ້
- ຄຽມເປັນຜູ້ຈັດສກາພແວດລົ້ມ ເສັນອປ້າຍຫາ ແລະເຕີຍມຂ້ອມູນລົງທຶນທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ ຜູ້ເຮືອນຄວບຄຸມຕົນເອງໃນກາເຮືອນຮູ້ເພື່ອມຸ່ງສູ່ເປົ້າມາຍົດຕະກິດ ກາຣຄັນພບ ຈຸດເດັ່ນຂອງທຖາະກູ້ນີ້ຄື່ອ ຜູ້ເຮືອນມີກາຮັບສັນຜັສຈິນຕາກາຣໃນກາເຮືອນຮູ້ສູ່ສັງສົນກາຮັບສັນຜັສລື້ນ ແຕ່ຜູ້ສອນຕ້ອງເຕີຍມກາຮັບສັນຜັສໃຫ້ ແລະຜູ້ເຮືອນຕ້ອງມີແຮງຈຸງໃຈໃນຕົນເອງສູ່ມາກຈຶ່ງຈະໄດ້ຜົດໄວ້

ໂສຕທັນ # 4.11 ທຖາະກົງກົງເຮືອນຮູ້ໂດຍການຄັ້ນພບແລະທຖາະກົງກົງເຮືອນຮູ້ຢ່າງມີຄວາມໝາຍ (ຕ່ອ)

- ທຖາະກົງກົງນີ້ເນັ້ນການເຮືອນຮູ້ແບບນິරນຍ

ຜູ້ລອນເປັນຜູ້ນໍາເລັນອມໂນທັນ ໄທ້ຕ້ວຍຢ່າງ ທຳໃຫ້ດູເປັນຕົວແບບ ແລ້ວນັກເຮືອນລົງມື່ອທຳດ້ວຍຕົນເອງ ຈາກ ກົງ ພັດທະນາ ທຖາະກົງ ຜູ້ເຮືອນທຳຄວາມເຂົ້າໃຈແລະນຳໄປຢາຍກັບການນື່ບັນດາ

ຜູ້ເຮືອນຄວບຄຸມຕົນເອງໃນລ່ວນຂອງການທີ່ຈະຕ້ອງເຮືອນຮູ້ດ້ວຍຄວາມໄລ່ໃຈແລະເຂົ້າໃຈໃໝ່ມາກທີ່ສຸດ

ຈຸດເດັ່ນຂອງທຖາະກົງກົງ ອີ່ ຜູ້ເຮືອນເຮືອນຮູ້ໄດ້ເຮົວ ເຮືອນໄດ້ມາກ ມີໂອກາສທາດລອງໃຊ້ກັບການນື່ບັນດາໄດ້ອ່າຍ່າງ ກວ້າງຂວາງເພຣະມີເວລາມາກ ແຕ່ຈະໄມ່ເກີດຜລດີນັກຄ້າຜູ້ເຮືອນນັ້ນທົ່ວງຈຳໂດຍໄມ່ພຍາຍາມທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ

ໂສຕທັນ # 4.12 ການປະຢຸກຕີໃຈຕົວທີ່ການຄຶກຂາກລຸ່ມປ່ຽນຄູ່ມືນີ້

ການປະຢຸກຕີໃຈຕົວທີ່ການຄຶກຂາກລຸ່ມປ່ຽນຄູ່ມືນີ້

1. ການນຳທຖາະກົງຂອງເພີ່ມເຈົ້າໃນການເຮືອນການສອນ

ກວຍເືດຫລັກການລຳຄັ້ງ ໄດ້ແກ່ ການຄຳນິ່ງຄົງພັດນາການທາງປ່ຽນຄູ່ມືນີ້ຂອງຜູ້ເຮືອນ ເນັ້ນພັດນາໂຄຮງສ້າງທາງປ່ຽນຄູ່ມືນີ້ທີ່ການສ້າງກັບການຮູ້ຮ່າງເກີດຂອງຜູ້ເຮືອນ ໃຫ້ຜູ້ເຮືອນໄດ້ເຮືອນໂດຍໄດ້ລັງມື່ອປົງປົງ (Active Learner) ຈັດປະສົບການນື່ບັນດາເຮືອນຮູ້ທີ່ສອດຄລ້ອງກັບສປາພຈິງ

ຢູ່ທົ່ວລີການສອນມີຂັ້ນຕອນທີ່ລຳຄັ້ງກົງ ການສ້າງໃຫ້ເກີດຄວາມຂັ້ນຕົ້ນໃນຄວາມຮູ້ (ຮະຫວ່າງຄວາມຮູ້ເດີມກັບຄວາມຮູ້ໃໝ່) ໃຫ້ຜູ້ເຮືອນໄດ້ພັບທາງເລືອກໃໝ່ທີ່ດີກວ່າ ຜູ້ລອນຫ່າຍໃຫ້ຜູ້ເຮືອນໄດ້ພັບຄວາມກະຈ່າງໃນຄວາມຮູ້ໃໝ່ ໃຫ້ຜູ້ເຮືອນໄດ້ມີໂອກາສນໍາທາງເລືອກໃໝ່ໄປໃໝ່

2. ການນຳທຖາະກົງຂອງວິກົດຕະສົກໄປໃນການເຮືອນການສອນ

- 1) ການເຮືອນແບບຮ່ວມກັນ ໂດຍນັກເຮືອນຮ່ວມມື່ອກັນນັກເຮືອນກັບຄຽງຮ່ວມມື່ອກັນ
- 2) ຄຽງ ເພື່ອນທີ່ມີຄວາມສາມາດຄສູງກວ່າ ທຳຫັນທີ່ຫ່ວຍເຫຼືອເນື່ອຈຳເປັນ ໂດຍໃຊ້ການເຮືອນການສອນແບບນິ່ງຮ້ານ (Scaffolding)
- 3) ເນັ້ນໃຫ້ຜູ້ເຮືອນມີຄວາມກໍາວ່ານຳໃນການເຮືອນຮູ້ຮ່າງເກີດ
- 4) ເນັ້ນພັດນາຜູ້ເຮືອນຈາກມໂນທັນຕາມຮຽນຮູ້ຮ່າງເກີດໄປສູ່ໂນທັນທີ່ຖຸກຕ້ອງທີ່ມີຄວາມຮູ້ຮ່າງເກີດ
- 5) ຜູ້ລອນຄວາມຄຳນິ່ງຄົງແລະຈັດການເຮືອນຮູ້ໃຫ້ສອດຄລ້ອງກັບຂອບເຂດຄວາມສາມາດໃນການເຮືອນຮູ້ຂອງຜູ້ເຮືອນ

หน่วยที่ 5

จิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม

- ตอนที่ 5.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม
- ตอนที่ 5.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม
- ตอนที่ 5.3 การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม

โสตทัศน์ # 5.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม

ตอนที่ 5.1 ความเป็นมาและแนวคิด

1. ความเป็นมาของกลุ่มมนุษยนิยม

- เน้นการให้ความสำคัญต่อศักยภาพของมนุษย์
- มีมุ่งมองมนุษย์ในมุมกว้างและเป็นองค์รวม พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการรับรู้โลกของตนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างมีความหมาย
- เน้นการให้อิสรภาพของบุคคล และสนับสนุนให้เป้าหมายของชีวิต
- เชื่อในความสามารถของการพัฒนาตัน (self development) และความเข้าใจตนเอง (self understanding) และการเติมเต็มชีวิต (fulfilling life)

2. แนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม

2.1 ความหมายของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม

การให้ความสำคัญที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยปฏิบัติต่อผู้เรียนที่เป็นปัจเจกบุคคล พฤติกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลแบบองค์รวมไม่แยกล่วง

ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปสู่ความสมบูรณ์ของชีวิตเชิงบวกได้ มีเป้าหมายการจัดการเรียนรู้มุ่งพัฒนาจิตพิลัยควบคู่กับพุทธิพิลัย ภายใต้การอ่อนน้อมถ่อมตน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกอบอุ่นและเติบโต

2.2 ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม

- การเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงหรือบรรลุสัจจการแห่งตน (self-actualization)
- การเติมเต็มตน (self-fulfillment)
- การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง (self-realization)

จิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยมให้คุณค่าของมนุษย์ที่ในสูมของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ แนวทางพัฒนาผู้เรียน และบทบาทของผู้สอน ด้วยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ “รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

2.3 ขอบข่ายของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม

- 1) การจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ครรภะหนักในธรรมชาติของผู้เรียน
- 2) ครูหรือผู้สอนควรเน้นการเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตน ช่วยเหลือและสนับสนุน ให้เกิดการเรียนรู้
- 3) การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเน้นวิธีการตรงและทางอ้อม และมุ่งจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาจิตพิลัย ควบคู่กับการพัฒนาพุทธิพิลัย
- 4) ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ໂສຕ້ຫັນ # 5.2

ທຖ່ງວິຈີຕິວິທາກາຮືອກສົມມະນຸ່ຍນິຍມ

ຕອນທີ 5.2 ທຖ່ງວິຈີຕິວິທາກາຮືອກສົມມະນຸ່ຍນິຍມ

1. ທຖ່ງວິຈີຂອງອັນຮ້ານ ມາລໂລວ

1.1 ສາරະສຳຄັນຂອງທຖ່ງວິຈີຄວາມຕ້ອງກາຮືອກພື້ນຖານຂອງມະນຸ່ຍ

- > ເນັ້ນກາຮືອກເລີມກາຮືອກເຕີບໂຕຂອງເດືອກ ໂດຍໜ່ວຍໃຫ້ເດືອກໄດ້ພັດນາຄັກຍາກພາກແທ່ງຕນ ຈນບຣຣລູສັຈກາຮືອກແທ່ງຕນ ຕາມຄວາມຕ້ອງກາຮືອກ ເຊັ່ນ ດຣົມໝາດີຂອງຜູ້ເຮືອນ ລັກຊະນະຄຽງທີ່ດີ ກາຮືອກພັດນາຄັກຍາກພູ້ເຮືອນ ແລະ ກາຮືອກເຮືອນຮູ້ທີ່ເນັ້ນຜູ້ເຮືອນເປັນລຳຄັ້ງ
- > ເປົ້າໝາຍສູງສຸດຂອງກາຮືອກພັດນາບຸດຄຸດລ ດົວ ຄວາມຕ້ອງກາຮືອກກາຮືອກເປັນບຸດຄຸດລທີ່ຮູ້ຈັກດັນເອງຍ່າງແທ້ຈິງ (self actualization persons)

ກາພແສດງລາຮະລຳຄັນຂອງທຖ່ງວິຈີຄວາມຕ້ອງກາຮືອກພື້ນຖານຂອງມະນຸ່ຍ

1.2 ແນວດສຳຄັນຂອງທຖ່ງວິຈີຂອງອັນຮ້ານ ມາລໂລວ

- 1) ແນວດສຳຄັນເກີຍກັບດຣົມໝາດີຂອງມະນຸ່ຍທີ່ຮູ້ຜູ້ເຮືອນ
- 2) ລັກຊະນະຜູ້ລອນທີ່ດີຕາມທຣຣຄະຂອງມາລໂລວ
- 3) ກາຮືອກພັດນາຄັກຍາກຂອງຜູ້ເຮືອນ
- 4) ກາຮືອກເຮືອນຮູ້ທີ່ເນັ້ນຜູ້ເຮືອນເປັນຄູນຍົກລາງ

2. ທຖາງວິຈີຂອງຄາຣ ໂຮຈອຣ໌

2.1 ສາරະສຳຄັນທຖາງວິຈີຂອງຄາຣ ໂຮຈອຣ໌

- ແນ້ນການເຮັດວຽກທີ່ຜູ້ເຮັດວຽກເປັນຄູນຢັກລາງ ໂດຍຜູ້ສອນທໍາທຳທີ່ເອີ້ນຄຳນວຍໃຫ້ນັກເຮັດວຽກເກີດການເຮັດວຽກ ເປັນການສຶກສາຮະບບປັບປຸງ (open education)
- ແນ້ນການເຂົ້າໃຈນັກເຮັດວຽກຍ່າງດັ່ງແທ້ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອໄດ້ຍ່າງເໜາະສົມ
- ມຸ່ນໝາຍມີຄັກຍາກພາບໃນການພັດທະນາໄປສູ່ຄວາມສມບູຽນຂອງຊື່ວິຕິໄດ້ ເຮັດວຽກວ່າ “ຄົນທີ່ສມບູຽນ” (fully functioning person)

2.2 ແນວດັບສຳຄັນທຖາງວິຈີຂອງຄາຣ ໂຮຈອຣ໌

- 1) ແນວດັບເກີຍກັບທຸລະນາຄົມຂອງມຸ່ນໝາຍ
- 2) ລັກຊະນະຜູ້ສອນທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດຂອງໂຮຈອຣ໌
- 3) ການພັດທະນາຄັກຍາກພາບຂອງຜູ້ເຮັດວຽກ ເຊັ່ນ ການພັດທະນາອັດມໂນທັນເຊີງບວກ ແລະ ສົ່ງເລີມການຮັບຮັດ
- 4) ການຈັດການເຮັດວຽກທີ່ເນັ້ນຜູ້ເຮັດວຽກເປັນຄູນຢັກລາງ

3. ທຖາງວິຈີຂອງອາຣ໌ໂຄມ໌

3.1 ສາරະສຳຄັນທຖາງວິຈີຂອງອາຣ໌ໂຄມ໌

- ແນ້ນການສຶກສາພາດທິກຣມກາຍໃນຂອງບຸຄຄລອນໄດ້ແກ່ ຄວາມຮູ້ລຶກ ການຮັບຮັດ ຄວາມເຂົ້າ ທີ່ເປັນເຮືອງທີ່ແດກຕ່າງກັນ
- ການເຂົ້າໃຈພັດທິກຣມຂອງຜູ້ເຮັດວຽກ ຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈການຮັບຮັດ ແລະ ຮູ່ປະບົບທີ່ເຂົ້າແສດງອອກໃນສະຖານການ
- ພັດທິກຣມທີ່ໄມ່ເໜາະສົມ ເກີດຈາກໄມ່ຕ້ອງການທຳ ທີ່ວິວດູກບັງຄັບ
- ການປັບປຸງແປ່ງພັດທິກຣມຄວາມຊ່ວຍໃຫ້ບຸຄຄລປັບປຸງ ແລະ ບັນຍາການຮັບຮັດ ອົບປະກຳ ດ້ວຍການຮັບຮັດ ຂໍ້ມູນໃໝ່ ແລະ ການຮັບຮັດຂໍ້ມູນເກີຍກັບບຸຄຄລ

3.2 ແນວດັບທຖາງວິຈີຂອງອາຣ໌ໂຄມ໌

- 1) ແນວດັບເກີຍກັບທຸລະນາຄົມຂອງມຸ່ນໝາຍທີ່ມີຜູ້ເຮັດວຽກ
- 2) ລັກຊະນະຜູ້ສອນທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດຂອງໂຄມ໌ ລໂນວແມນ ແລະ ໄປເລອ່ອງ
- 3) ການພັດທະນາຄັກຍາກຜູ້ເຮັດວຽກ ໂດຍຄຽງຜູ້ສອນຄວາມຮັບຮັດ ສັນໃຈ ຄວາມຕ້ອງການທາງຈິຕິໃຈ (affective needs) ຂອງຜູ້ເຮັດວຽກ ທີ່ມີຜົລໂດຍຕຽບກັນອາຮມນີ້ ຄວາມຮູ້ລຶກ ດ້ວຍການຮັບຮັດ ຕ່າງໆ ແລະ ດູວກຈົບ
- 4) ການຈັດການເຮັດວຽກທີ່ເນັ້ນຜູ້ເຮັດວຽກເປັນຄູນຢັກລາງ ເຊັ່ນ ການສຶກສາຮະບບປັບປຸງ ການສຶກສາທີ່ເນັ້ນຄຸນທຸລະນາຄົມ ຈິວີຍທຸລະນາຄົມ ແລະ ການເຮັດວຽກທີ່ມີລ່ວມ່ວມ

ໂສຕ້ຫັນ # 5.3 ແນວປົງບັດແລະກາຮປະຍຸກດໍ

ຕອນທີ 5.3 ແນວປົງບັດແລະກາຮປະຍຸກດໍ

ທຖາະຈິດວິທາກາຮສຶກໜາກລຸ່ມມຸນນຸ່ມຍືນຍົມ

1. ແນວປົງບັດເກີຍກັບຈິດວິທາກາຮສຶກໜາກລຸ່ມມຸນນຸ່ມຍືນຍົມ

- 1) ຜູ້ຮັບຜົນພື້ນໄດ້ຮັບກາຮ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ໄດ້ຮັບກາຮຕອບສົນຄວາມຕ້ອງກາຮພື້ນຮູ້ນອຍ່າງເໝາະສົມກ່ອນກາຮພັດທະນາກາຮເຮືອນ້ອນໆ
- 2) ຜູ້ຮັບຜົນກາຮໄດ້ຮັບກາຮເຂົ້າໃຈໄລ່ແລະທຳຄວາມເຂົ້າໃຈເປັນຮາຍນຸ່ມຄຸລທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ ດ້ວຍກາຮຄົ້ນພບຄັກຢາພຂອງດົນເອງເພື່ອກາຮພັດທະນາຕົນ
- 3) ກາຮຮັບຜົນຮູ້ທີ່ເນັ້ນຜູ້ຮັບຜົນເປັນລຳຄັ້ງ ມີແນວປົງບັດ ດັ່ງນີ້
 - ເຊື່ອໄຫວ່າທີ່ເອົ້ວອໍານາຍໃຫ້ເກີດກາຮຮັບຜົນຮູ້ທີ່ເນັ້ນຜູ້ຮັບຜົນເປັນຄູນຍົກລາງ
 - ແນວທາງກາຮພັດທະນາຄັກຢາພຂອງຜູ້ຮັບຜົນ ຜູ້ຮັບຜົນຈັດກາຮຮັບຜົນຮູ້ທີ່ເນັ້ນຜູ້ຮັບຜົນເປັນຄູນຍົກລາງ
 - ກາຮພັດທະນາພຸດທິກຣມຂອງຜູ້ຮັບຜົນລຳກັບກາຮຈັດກາຮຮັບຜົນຮູ້ທີ່ເນັ້ນຜູ້ຮັບຜົນເປັນຄູນຍົກລາງ

2. ກາຮປະຍຸກດໍຈິດວິທາກາຮສຶກໜາກລຸ່ມມຸນນຸ່ມຍືນຍົມ

- 1) ກາຮສອນຈິດວິທາກາຮ (Moral/Character Education)
- 2) ກາຮສຶກໜາຮປະບົບເປີດ (Open Education)
- 3) ກາຮຈັດທ້ອງເຮັນແບບເປີດ (Open classroom)
- 4) ກາຮຮັບຜົນຮູ້ແບບຮ່ວມມືອ (Cooperative Learning)

3. ກາຮນໍາຫລັກປັບປຸງມຸນນຸ່ມຍືນຍົມໃໝ່ໄປໃຫ້ໃນທາງກາຮສຶກໜາ

- 1) ຈັດກາຮສຶກໜາຮເພື່ອສ່ວັງຈິຕໍລຳນີ້ກອງຄ່ຽວມະລູກຝັກຄວາມຮັກ ຄວາມເມດຕາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບຜົນ
- 2) ຈັດໃຫ້ກາຮສຶກໜາຮເປັນລື່ອງລູ້ວິສະວາພ ໂດຍເນັ້ນວິທີ່ທຳໃໝ່ມຸນນຸ່ມຍົກຕົນ (self-knowledge) ໃນເນັ້ນເຂພະຄວາມຮູ້ແລະຄວາມຈິງ
- 3) ຈັດກາຮສຶກໜາຮມຸ່ງພັດນາ 4 ມີຕີໄປພຣ້ອມກັນ
- 4) ຈັດກາຮສຶກໜາຮ ເນັ້ນກາຮພັດນາຈີດໃຈ ກາຮມີວິສີ່ຍທັນກ້າວ້າໄກລ ມີສົມບັດຜູ້ຕີ ມີຈິງຍອຮມ ມີຄວາມສຳເປົ່າເພຍ້ງໝົດຕັ້ງ ຮູ້ກາຍາວັງກົງໝາພື້ນໄປເປັນລື່ອກລາງກາຮຕິດຕ່ອກັນແລະລືບຄົນຄວາມຮູ້ເພີ່ມເຕີມເພື່ອໃຫ້ເປັນນຸ່ມຄຸລທີ່ສມບູຮັນ

หน่วยที่ 6

จิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม

- ตอนที่ 6.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม
- ตอนที่ 6.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม
- ตอนที่ 6.3 การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม

โดยทัศน์ # 6.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม

ตอนที่ 6.1 ความเป็นมาและแนวคิด

1. ความเป็นมาของกลุ่มพฤติกรรมนิยม

- เน้นศึกษาพัฒนาที่สามารถวัดและลังเกตจากภายนอกได้
- การเรียนรู้เกิดจากความล้มพันธ์ระหว่างลิงเร้า (Stimulus) กับการตอบสนอง (Response) หรือ พัฒนาภายนอกที่แสดงออกมา
- ลิงแวดล้อมภายนอก เพราะเชื่อว่าลิงแวดล้อมภายนอกจะเป็นตัวกำหนดพัฒนาที่แสดงออก
- เน้นศึกษาด้วยวิธีทดลอง ลังเกตอย่างมีระบบ และสรุปการวางแผนเชื่อใจ (Conditioning) เพราะทำให้เกิดพัฒนาที่สามารถเปลี่ยนพัฒนาได้

2. พื้นฐานความคิด (Assumption) ของทฤษฎีพัฒนาที่นิยม คือ

- 1) พัฒนาทุกอย่างเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้และสามารถลังเกตได้
- 2) พัฒนาแต่ละชนิดเป็นผลรวมของการเรียนที่เป็นอิสระหลายอย่าง
- 3) แรงเสริม (Reinforcement) ทำให้พัฒนาเกิดขึ้นได้

พัฒนาทุกอย่างมีสาเหตุ สาเหตุนั้นมาจากอินทรีย์ เรียกว่า “ลิงเร้า” (Stimulus) เมื่อมากำตตุน อินทรีย์จะมีพัฒนาที่แสดงออกมาก่อนกว่า การตอบสนอง (Response) หรือพัฒนาจะเกิดขึ้นเมื่อมีลิงเร้าอินทรีย์

3. แนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม

พัฒนาที่นิยมเป็นการตอบสนองบุคคลต่อลิงเร้า เน้นมุ่งศึกษาความล้มพันธ์ระหว่างลิงเร้ากับการตอบสนอง

3.1 ทฤษฎีการวางแผนเชื่อใจแบบคลาสสิก

- 1) ทฤษฎีการวางแผนเชื่อใจแบบคลาสสิก ของพาฟล็อฟ การเรียนรู้ของลิงมีชีวิตเกิดจากการวางแผนเชื่อใจ (Conditioning) หรือมีการสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้น เช่น ลูนังได้ยินเสียงกระดิ่งแล้วน้ำลายไหล
- 2) ทฤษฎีการวางแผนเชื่อใจแบบคลาสสิกของจอห์น บี วัตลัน การเกิดอารมณ์จากการวางแผนเชื่อใจ (Conditioned emotion) เช่น เด็กกับหนูขาว

ໂສຕທັນ # 6.1

ຄວາມເປັນມາແລະແນວຄົດຂອງຈິຕືວິທາກາຣສຶກໝາກລຸ່ມພຸດທິກຣມນີຍມ (ຕ້ອ)

3. ແນວຄົດຂອງຈິຕືວິທາກາຣສຶກໝາກລຸ່ມພຸດທິກຣມນີຍມ

3.2 ທຖານີກີ່ກາຮົາເຊື່ອມໂຍງຂອງອ່ອຽນໄດ້

- ກາຣເຮືຍນຸ້ງເກີດຈາກກາຣເຊື່ອມໂຍງຮ່ວ່າງລຶ່ງເຮົາ (Stimulus-S) ກັບກາຣຕອບສັນອົງ (Response-R)
- ກາຣຕອບສັນອົງມີຮູບແບບຕ່າງໆ ທີ່ໜາກໜາຍ ດວຍຄັນພບຈນກວ່າຈະພບຮູບແບບທີ່ດີເຫຼືອເໜາະສົມທີ່ສຸດ ເຮົາກວ່າ ກາຣລອງຄູກລອງຜິດ (Trial and error) ດື່ອ ກາຣເລື່ອກຕອບສັນອົງຂອງຜູ້ເຮືຍນຸ້ງຈະກະທຳດ້ວຍ ຕົນເອງ ແລະເນື່ອເກີດກາຣເຮືຍນຸ້ງຂຶ້ນແລ້ວ ກາຣຕອບສັນອົງໜາຍຮູບແບບຈະຫາຍໄປເໜືອເພີ່ມກາຣຕອບສັນອົງ ຮູບແບບເຕີຍວ່າທີ່ເໜາະສົມທີ່ສຸດ ແລະທຳໃຫ້ກາຣຕອບສັນອົງນີ້ເຊື່ອມໂຍງກັບລຶ່ງເຮົາທີ່ຕ້ອງກາຣໃຫ້ເຮືຍນຸ້ງໄປເຮືອຍ ພ.

3.3 ທຖານີກີ່ກາຮົາເງື່ອນໄຂກາຣກະທຳອົງສົກນແນວ

ກາຣເຮືຍນຸ້ງເກີດຂຶ້ນກາຍໄດ້ເງື່ອນໄຂແລະສກວະແວດລ້ອມທີ່ເໜາະສົມພຸດທິກຣມ ທີ່ກະທຳດ້ວຍລຶ່ງແວດລ້ອມຂອງດົນເອງ ພຸດທິກຣມຂອງມຸນຸ່ງຍົດລວດໄປ ຈຳເປັນຕ້ອງມີກາຣເລົມແຮງ ທີ່ກາຣເລົມແຮງນີ້ມີທີ່ກາຣເລົມແຮງທາງບວກ (Positive Reinforcement) ແລະກາຣເລົມແຮງທາງລົບ (Negative Reinforcement)

ໂສຕທັນ # 6.2

ທຖານີຈິຕືວິທາກາຣສຶກໝາກລຸ່ມພຸດທິກຣມນີຍມ

ຕອນທີ 6.2 ທຖານີຈິຕືວິທາກາຣສຶກໝາກລຸ່ມພຸດທິກຣມນີຍມ

1. ທຖານີກີ່ກາຮົາເງື່ອນໄຂແບບຄລາສສຶກ

1.1 ອົວານ ພາຟລອົວ (Ivan Pavlov)

ລຶ່ງເຮົາ (Stimulus) ທີ່ເປັນກາລາງເກີດຂຶ້ນພວ້ມາ ກັບລຶ່ງເຮົາທີ່ກຳໃຫ້ເກີດກິරິຍາສະຫຼວມຢ່າງໜຶ່ງໜາຍໆ ຂອງລຶ່ງເຮົາທີ່ເປັນກາລາງຈະກຳໃຫ້ເກີດກິරິຍາສະຫຼວມຢ່າງໜຶ່ງໜຶ່ງ

ກາຣເຮືຍນຸ້ງຂອງລຶ່ງມີວິທີເກີດຈາກກາຣວັງເງື່ອນໄຂ (Conditioning) ກລ່າວຄື່ອ ກາຣຕອບສັນອົງທີ່ກະທຳກາຣເຮືຍນຸ້ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຕ້ອງລຶ່ງເຮົານັ້ນໆ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂທີ່ກະທຳກາຣສ້າງສັນກາຣນີໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ ພຸດທິກຣມທີ່ເປັນຜລຂອງກາຣເຮືຍນຸ້ງ

ກະບວນກາຣຂອງກາຣວັງເງື່ອນໄຂແບບຄລາສສຶກ 5 ປະກາ

- 1) ກາຣໃຫ້ CS ຄວບຄຸ້ກັບ UCS (Acquisition)
- 2) ກາຣລົດກວະ (Extinction)
- 3) ກາຣຄື່ນສູ່ຮຽມชาຕີ (Spontaneous Recovery)
- 4) ກາຣສ່ຽງກູ່ເກີດ (Generalization)
- 5) ກາຣແຍກຄວາມແຕກຕ່າງ (Discrimination)

1. ທຖະກິດວິທາການເຈື່ອນໄຂແບນຄລາສລິກ

1.2 ຈອທິນ ປີ ວັດສັນ (John B. Watson)

- ເນັ້ນການທຳນາຍແລະຄວບຄຸມພຸດທິກຣມຂອງມນຸ່ງຍໍ
- ພຸດທິກຣມທຸກພຸດທິກຣມຄື່ອງການຕອບສັນອັນຕ້ອງລຶ່ງເຮົາຫຼືອໜຸດຂອງສະຖານກາຮນີ້ທີ່ເປັນລຶ່ງເຮົາທີ່ໜັບໜ້ອນພຸດທິກຣມສ່ວນໃໝ່ເປັນການຄູກວາງເຈື່ອນໄຂ ໂດຍເປັນຜລມາຈາກການເຂື່ອມໂຍງລຶ່ງເຮົາທີ່ໄໝໄດ້ຄູກວາງເຈື່ອນໄຂເຂັກບໍລິ່ງເຮົາອື່ນ ๆ
- ເນັ້ນການທຳລອງກາຍໃນທ້ອງປະລິບຕິກາຣ ເພື່ອຊ່າຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈພຸດທິກຣມແລະເຫດກາຮນີ້ຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນກາຍນອກທ້ອງທຳລອງດ້ວຍ ເຊັ່ນ ພັດນາກາຮນີ້ກ່າວລັງຂອງອັລເບອຣີຕົກັນໜູ້ຂາວ

2. ທຖະກິດລັມພັນຮັບແບນເຂື່ອມໂຍງ

2.1 ບັດເວີຣດ ລີ ດອວັນໄດຣີ

- ເນັ້ນການເຮືອນຮູ້ເກີດຈາກການເຂື່ອມໂຍງຮ່ວ່າງລຶ່ງເຮົາ (Stimulus-S) ກັບການຕອບສັນອັນ (Response-R) ໃນຮູບແບບຕ່າງໆ
- ການຕອບສັນອັນຈະເກີດຂຶ້ນເຮືອຍໆ ຈຳກວ່າຈະພບຮູປແບບທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດເຮັງກວ່າ “ກາລອງຜິດລອງຄູກ (Trial and error) ຄື່ອງ ການເລືອກຕອບສັນອັນຂອງຜູ້ເຮືອນຮູ້ທີ່ລົງມີວິທີເອົາ
- ເນື່ອເກີດການເຮືອນຮູ້ ການຕອບສັນອັນຫລາຍຮູປແບບຈະຫາຍໄປ ເລື່ອເພີຍການຕອບສັນຮູປແບບເດືອຍໆ ທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ແລະ ທີ່ກ່າວໃຫ້ການຕອບສັນເຊັ່ນນີ້ເຂື່ອມໂຍງກັບລຶ່ງເຮົາທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ເຮືອນຮູ້ຕ່ອງໄປເຮືອຍໆ

ກູກການເຮືອນຮູ້

- 1) ກູກແຫ່ງຄວາມພຣົມ (Law of Readiness)
- 2) ກູກແຫ່ງການຝຶກຫັດ (Law of Exercise)
- 3) ກູກແຫ່ງການໃໝ່ (Law of Use and Disuse)
- 4) ກູກແຫ່ງຜລທີ່ພຶ້ງພອໃຈ (Law of Effect)

3. ທຖະກິດວິທາການເຈື່ອນໄຂກາກະກຳ

3.1 ແນວດີດຂອງລົກນິນອົກ

- 1) ກາຣລິມແຮງທາງບວກ
- 2) ກາຣລິມແຮງທາງລບ
- 3) ກາຣລິມໂທຍ

3.2 ກະບວນການຂອງການວິທາການເຈື່ອນໄຂແບນລົງມີກະກຳ

- 1) ກາຣລິມກາວະແລະກາຣຄືນສູ່ລັກພອຣມໝາຕີ
- 2) ກາຣສຽບກູກເກີນທີ່ແລະກາຣແຍກຄວາມແຕກຕ່າງ

ໂສຕທັນ # 6.2

ທຖານະວິຈີຕົວຢ່າງການຄືກໍາຊາກລຸ່ມພັດທິກຣມນິຍມ (ຕ້ອ)

ຕອນທີ 6.3 ການປະຢູກຕໍ່

ຈົດວິທາການຄືກໍາຊາກລຸ່ມພັດທິກຣມນິຍມ

1. ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ທຸກໆກົງກາງວາງເຈື່ອນໄຂແບບຄລາສລິກ

- 1.1 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ດ້ານການຮັບຮັດການສອນ
- 1.2 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ດ້ານການປັບພັດທິກຣມທີ່ເກີ່ວຂຶ້ອງກັບຄວາມຄົງ

2. ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ທຸກໆລັ້ມພັນຮັບເຂົ້າມໂຍງ

- 2.1 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ກົງແໜ່ງຄວາມພຣັອມ (Law of Readiness)
- 2.2 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ກົງແໜ່ງການຝຶກຫັດ (Law of Exercise)
- 2.3 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ກົງແໜ່ງການໃໝ່ (Law of Use and Disuse)
- 2.4 ກົງແໜ່ງຜລທີ່ພຶ້ງພອໃຈ (Law of effect)

3. ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ທຸກໆກົງກາງວາງເຈື່ອນໄຂການກະທໍາ

- 3.1 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ເຄື່ອງໜ້າຍສອນແລະບທເຮັດວຽກແບບໂປຣແກຣມ
- 3.2 ການເລີ່ມແຮງ
- 3.3 ການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ການເລີ່ມແຮງເພື່ອປັບພັດທິກຣມ (Behavior Modification)

4. ຂ້ອງຄວາມຮັກການປະຢູກຕໍ່ໃໝ່ທຸກໆຈົດວິທາການຄືກໍາຊາກລຸ່ມພັດທິກຣມນິຍມໃນການຮັບຮັດການສອນ

- 4.1 ກາຮລົງໄທ່
- 4.2 ກາຍຸດີການເລີ່ມແຮງການກະທໍາ

หน่วยที่ 7

จิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะนำและการบริหารจัดการชั้นเรียน

โสดหัศน์ # 7.1 **จิตวิทยาพื้นฐาน**

ตอนที่ 7.1 จิตวิทยาพื้นฐาน

ความเป็นมาของจิตวิทยาพื้นฐาน

จิตวิทยาในยุคแรกยังเป็นการศึกษา เพย์พร์ และถ่ายทอดกันในแวดวงของนักปรัชญาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะของจิตวิทยาในเชิงปรัชญา ซึ่งยังไม่มีรูปแบบหรือกระบวนการ การศึกษาค้นคว้าทดลองอย่างเป็นรูปธรรม

ต่อมาเมื่อแนวคิดจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยมและกลุ่มการรู้คิดเข้ามา มีบทบาทมากขึ้น ความหมายของจิตวิทยาจึงมีการเปลี่ยนไปคือ จิตวิทยาในยุคปัจจุบัน จึงมีความหมายว่า ศาสตร์ที่ศึกษาทั้งพฤติกรรมและกระบวนการทางจิต ด้วยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์

จิตวิทยาในภาษาอังกฤษ คือ Psychology เราสามารถแยกคำเป็นสองคำที่เป็นรากศัพท์มาจากภาษากรีก คือ

Psyche หมายถึง วิญญาณ

Logos หมายถึง วิชา หรือ การศึกษา

ดังนั้น เมื่อร่วมคำทั้งสองคำนี้เข้าด้วยกัน จิตวิทยาในภาษาอังกฤษจึง หมายถึง เรื่องของวิญญาณ หรือ จิต (mind)

ความสำคัญของจิตวิทยาพื้นฐาน

1. เพื่อขอรับรายหรือเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลและลังคอม
2. ทำนายพฤติกรรมของบุคคลและลังคอม
3. เพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลและลังคอม

จิตวิทยากลุ่มต่างๆ

1. กลุ่มโครงสร้างของจิต (Structuralism)
2. กลุ่มหน้าที่ของจิต (Functionalism)
3. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis)
4. กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)
5. กลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt Psychology)
6. กลุ่มการรู้คิด (Cognitive Psychology)
7. กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

ໂສຕ້ຫັນ # 7.2

ຈິຕວິທຍາພື້ນຖານເພື່ອການແນະນຳ

ຕອນທີ 7.2 ຈິຕວິທຍາພື້ນຖານເພື່ອການແນະນຳ

ແນວດີດເກີຍກັບການແນະນຳ

ການແນະນຳ (guidance) ເປັນກະບວນກາຮ່າຍເຫັນບຸຄຄລໃຫ້ເຂົ້າໃຈຕາມເອງແລະລຶ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຕັດລືນໃຈໄດ້ວ່າຈະສຶກສາດ້ານໄດ້ ປະກອບອາຂີ່ພິດ ອີຣີແກໍປົງທາອຍ່າງໄຮ ແລະສາມາດປັບຕົວໄດ້ອ່າງມືຄວາມສູ່ ຄວາມຈີ່ງກຳວ່າໜ້າໃນຊີວິຕ ໄດ້ພັດນາຕາມເອງໄດ້ສົງເຊີດສູດໃນທຸກດ້ານ

ບົຮົກການຂອງການແນະນຳ

1. ບົຮົກການລໍາຮວງຜູ້ຮຽນເປັນຮາຍບຸຄຄລ
2. ບົຮົກການສນເທີກ
3. ບົຮົກການໃຫ້ການປຶກສາ
4. ບົຮົກກາຈັດວາງຕັ້ງຜູ້ຮຽນ
5. ບົຮົກກາຕິດຕາມຜລ

ຫລັກການແນະນຳ

1. ຈັດຂຶ້ນເພື່ອພັດນາບຸຄຄລທຸກດ້ານ
2. ຈັດໃຫ້ຜູ້ຮຽນທຸກຄນ
3. ເນັ້ນຄວາມແຕກຕ່າງຮ່ວາງບຸຄຄລ
4. ເກີດຈາກຄວາມຮ່ວມມືອ
5. ຍືດຫລັກສີທີ່ແລະເລົ່າກາພຂອງບຸຄຄລ
6. ເປັນກະບວນກາຮ່າຍເຫັນບຸຄຄລ
7. ຜູ້ທໍາໜ້າທີ່ແນະນຳຈະຕ້ອງມີການຝຶກອົບມາດການແນະນຳມາໂດຍເຂົາພະ
8. ຂ່າຍໃຫ້ບຸຄຄລປັບຕົວໄດ້ໃນປັຈບັນ ແລະມີກາງວາງແຜນທີ່ດີໃນອານັດ
9. ຕັ້ງອູ້ນຫລັກກາຮ່າຍວ່າ ຖ້າບຸຄຄລໄດ້ພັດນາຈານສົງເຊີດສູດໃນທຸກດ້ານແລະສາມາດປັບຕົວໄດ້ແລ້ວ ລັ້ງຄມກີຈະພັດນາຮູ່ງເວຼົອຕາມໄປດ້ວຍ

ການນໍາຫລັກຈິຕວິທຍາພື້ນຖານມາປະຢຸກຕົ້ນ ເພື່ອການປັບປຸງກຳນົດ ແລະສົງເລົ່າມພັດນາບຸຄຄລ

- ການລັ້ງເກົດ
- ການໃຫ້ຄວາມລໍາຄັນຢູ່ກັບຕັ້ງບຸຄຄລ
- ການເຮັດວຽກຕັ້ງແບບ
- ການເລົ່າມພັດນາ

ตอนที่ 7.3 จิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน ความหมายของจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

การนำทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และเทคนิคทางจิตวิทยามาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างและการรักษาลี๊ฟแอดลั่มนของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งวิธีการสร้างระบอบวินัยในห้องเรียนเพื่อรักษาสภาพบรรยายการในห้องเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น นักเรียนเกิดความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้

ความสำคัญของจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของผู้สอนได้อีกขั้นมากต่อกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่สุดในขณะนี้ให้บรรลุผลลัพธ์ตามความมุ่งหมายของการศึกษาในระดับสูงสุดและผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถได้เต็มตามศักยภาพพร้อมทั้งล่ำเสิริม สนับสนุนการสอนของผู้สอนให้เต็มศักยภาพทั้งสองฝ่าย

องค์ประกอบของจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

1. องค์ประกอบด้านภาษาภาพ
2. องค์ประกอบด้านจิตภาพ
3. องค์ประกอบด้านเนื้อหาสาระ

แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

1. ธรรมชาติของผู้เรียน
2. พฤติกรรมบุคคล
3. แรงจูงใจ
4. การให้แรงเสริม

การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

1. ธรรมชาติของผู้เรียน
2. กิจกรรมการเรียนการสอน
3. ครูผู้สอน

แบบประเมินผลตนเองหลังรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ดีเด่นของนักศึกษาเกี่ยวกับ “จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้”

คำแนะนำ ขอให้อ่านข้อสอบอย่างละเอียดและรอบคอบแล้วจึงตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมายลงกลมล้อมรอบตัวเลือกที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

1. การศึกษาค้นคว้าทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กมีวัฒนาการเริ่มต้นมาจากการศึกษาเรื่องใด

- ก. พฤติกรรมเด็กทั่วๆ ไป
- ข. พฤติกรรมเด็กในชีวิตประจำวัน
- ค. พฤติกรรมเด็กที่มีปัญหา
- ง. พฤติกรรมเด็กในโรงเรียน
- จ. พฤติกรรมเด็กในชุมชน

2. ข้อใดระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กได้ถูกต้องที่สุด

- ก. เพื่อค้นหาความเป็นมาของ การศึกษาเรื่องเด็ก
- ข. เพื่ออธิบายพัฒนาการตามวัยและพฤติกรรมเด็ก
- ค. เพื่อแสวงหาคำตอบของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก
- ง. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ล่ำผลต่อคุณภาพชีวิตเด็ก
- จ. เพื่อประเมินลักษณะของการพัฒนาเด็ก

3. ข้อต่อไปนี้ระบุหลักการพื้นฐานของทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ยกเว้น ข้อใด

- ก. พัฒนาการของเด็กทุกคนเปลี่ยนแปลงไปตามแบบแผนเดียวกัน
- ข. พัฒนาการของเด็กทุกด้านมีความล้มเหลวเกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้น
- ค. พัฒนาการของเด็กมีขีดความสามารถทางเร็วหรือช้ากว่าอัตราที่เป็นเกณฑ์ปกติได้
- ง. พัฒนาการของเด็กมีทิศทางการพัฒนาที่แตกต่างกัน
- จ. พัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมีลำดับขั้นตอนไม่ข้ามขั้น

4. ข้อใด ไม่ใช่ ความสำคัญของพัฒนาการวัยรุ่น

- ก. มีพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
- ข. มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์
- ค. เป็นวัยที่สามารถให้ความรักให้กับผู้อื่นได้
- ง. เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์อย่างมาก
- จ. เป็นวัยที่มีความสามารถทางความคิดอย่างมาก

5. ข้อใดเป็นขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นตามทฤษฎีของเพียเจท์

- ก. ขั้นความคิดที่เป็นลากล
- ข. ขั้นความคิดเชิงนามธรรม
- ค. ขั้นอวัยวะสัมผัสและกล้ามเนื้อ
- ง. ขั้นเริ่มคิดเริ่มเข้าใจ
- จ. ขั้นความคิดรวบยอดเป็นรูปธรรม

6. ข้อใดเป็นขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยรุ่น ตามทฤษฎีของโคลเบิร์ก

- ก. การทำความดีเพื่อให้สังคมเป็นสุข
- ข. การทำความดีเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย
- ค. การทำความดีเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ
- ง. การทำความดีเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
- จ. การทำความดีเพื่อทำหน้าที่ที่ตกลงกันไว้และได้รับมอบหมายตามที่กำหนด

7. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของทฤษฎีพัฒนาการทางจิตลังค์ของอิริคสันในวัยผู้ใหญ่ต่อนกลาง

- ก. การสร้างลัมพันธภาพกับผู้อื่นนำไปสู่ความผูกพันใกล้ชิด
- ข. การรู้จักอัตลักษณ์ของตนเองอย่างชัดเจน
- ค. การทำงานให้ประสบความสำเร็จ
- ง. การสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์
- จ. การสร้างสรรค์ผลผลิตให้กับองค์กร

8. ข้อใดเป็นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์กในวัยผู้ใหญ่

- ก. การปฏิบัติตามหลักการลัญญาลังค์
- ข. การปฏิบัติตามหลักการที่คำนึงถึงลัมพันธภาพ
- ค. การปฏิบัติตามหลักการที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
- ง. การปฏิบัติตามหลักการที่เมื่อขัดต่อกลุ่ม
- จ. การปฏิบัติตามหลักการที่ไม่ทำให้ตนองเลี้ยหาย

9. ข้อใดเป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญญาทางลังค์ของแบรนดูราวย์ผู้ใหญ่

- ก. พัฒนาฐานะทางเศรษฐกิจ
- ข. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ค. การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานให้ได้
- ง. ส่งหัวหน้าไปอบรม
- จ. มีลัมพันธภาพที่ดีต่อลูกน้อง

10. ในการศึกษาจิตวิทยาการศึกษาลุ่มปัญญา尼ยม ควรทำความเข้าใจอะไรเป็นประเด็นแรก

- ก. ธรรมชาติของความรู้
- ข. บุคคลมีพัฒนาการของความรู้ได้อย่างไร
- ค. การประยุกต์ทางการศึกษา
- ง. การควบคุมตนเองในการเรียนรู้
- จ. การคิดในระดับสูง

11. การเปลี่ยนแปลงใน “โครงสร้างทางปัญญาของบุคคล” ตามแนวคิดของโครงสร้างนิยมหมายถึงอะไร

- ก. การเกิดมโนทัศน์ใหม่
- ข. การเกิดรูปแบบการคิดใหม่
- ค. การเกิดวุฒิภาวะใหม่
- ง. การเกิดการเรียนรู้ใหม่
- จ. การเกิดการปรับสมดุล

12. ตามแนวคิดของทฤษฎีการประมวลสารสนเทศ ความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลนокจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถทางสมองแล้ว ลิ่งที่จะช่วยได้มากคือข้อใด

- ก. ประสารับล้มผ้าของผู้เรียน
- ข. ความจำระยะสั้นของผู้เรียน
- ค. เนื้อหาสาระที่เรียนรู้
- ง. การทบทวนความรู้ของผู้เรียน
- จ. ყุทธิวิธีการจำของผู้เรียน

13. การเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพัฒนามากจาก

- ก. Psychotherapy
- ข. Social Psychology
- ค. Child Centered Education
- ง. Student Centered Education
- จ. Client Centered Therapy

14. การพัฒนาพฤติกรรมไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีแนวทางอย่างไร

- ก. การรู้จักลิทธิ – หน้าที่ตน
- ข. การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- ค. การมีความมั่นคงที่จะยึดถือลิ่งที่พูด
- ง. การรับรู้ความทุกข์ของผู้อื่น
- จ. การฝึกเบ็ดใจกว้างรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

15. อาจาร์เซอร์ โคมล์ มีความเชื่อเกี่ยวกับมนุษย์อย่างไร

- ก. การรับรู้ลักษณะในของบุคคลจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างดี
- ข. มนุษย์ต้องการการเปลี่ยนแปลงไม่ลื้นสุด
- ค. มนุษย์จะเรียนรู้จากความผิดพลาด
- ง. การให้การยอมรับนับถือกันจะนำไปสู่ความเชื่อมั่น
- จ. อัตโนมัติค้นเชิงบวกมีอิทธิพลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจ

16. พฤติกรรมมนุษย์ที่ลังเลเห็นลามารถวัดและทดสอบได้เกิดจากลิ่งใด

- ก. ลิ่งแวดล้อมภายนอกและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า
- ข. ลิ่งแวดล้อมภายนอกและลิ่งแวดล้อมภายใน
- ค. ลิ่งแวดล้อมภายนอกและประภูมิการณ์ธรรมชาติ
- ง. ลิ่งแวดล้อมภัยในและการทำงานของสมอง
- จ. ลิ่งแวดล้อมภัยในและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า

17. พฤติกรรมการวางแผนเชื่อในแบบลงมือกระทำ ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก คือข้อใด

- ก. หนูกดคาน → ได้รับอาหารเป็นรางวัล → การกดคานเพิ่มขึ้น
- ข. หนูกดคาน → พ้นจากลิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจ → การกดคานเพิ่มขึ้น
- ค. หนูกดคาน → ได้รับลิ่งเร้าไม่พึงพอใจ → การกดคานลดลง
- ง. หนูกดคาน → ไม่พึงพอใจ → การกดคานลดลง
- จ. ไม่มีข้อใดถูก

18. การเสริมแรงพฤติกรรมที่ตรงข้าม สามารถนำไปใช้ในการปรับพฤติกรรมได้ ได้ผลมากที่สุด

- ก. การทำการบ้านลังคຽะ การขออนุญาตครู่ไปห้องน้ำ
- ข. ทำการบ้านลังไม่ทันตามกำหนด คุยกันในห้องเรียน
- ค. กินขนมในห้องเรียน การขออนุญาตครู่ไปห้องน้ำ
- ง. ตั้งใจเรียน คุยกันในห้องเรียน
- จ. อ่านหนังสือการ์ตูนในห้องเรียน ครูลอนไม่เข้าใจก็ยังมีความครู่

19. ข้อใด ไม่ใช่ ความมุ่งหมายหลักของจิตวิทยาทั่วไป

- ก. ส่งเสริมการเรียนการสอน
- ข. เข้าใจพฤติกรรมของลังคุม
- ค. ทำนายพฤติกรรมของบุคคล
- ง. อธิบายพฤติกรรมของบุคคล
- จ. ควบคุมพฤติกรรมของบุคคล

20. การช่วยเหลือให้นักเรียนได้ทำงานเพื่อหารายได้พิเศษช่วงปิดภาคเรียน จัดอยู่ในบริการใดของกรอบแนว

- ก. บริการสำรวจและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- ข. บริการสนับสนุน
- ค. บริการปรึกษา
- ง. บริการจัดวางตัวบุคคล
- จ. บริการติดตามผล

21. ข้อใดคือองค์ประกอบด้านจิตภาพของจิตวิทยาเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

- ก. เนื้อหาสาระที่เรียน
- ข. โภนลีของห้องเรียน
- ค. สื่อการสอนที่หลากหลาย
- ง. ลิ่งอำนาจความลับเฉพาะในห้องเรียน
- จ. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม
ครั้งที่ 1

ชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

ก่อนรับการสอนเสริม	หลังรับการสอนเสริม
1. ข	1. ข
2. ข	2. ง
3. ง	3. ง
4. ก	4. ค
5. ง	5. ข
6. ค	6. จ
7. ก	7. จ
8. ก	8. ก
9. ข	9. ข
10. ข	10. ก
11. จ	11. ง
12. ค	12. จ
13. จ	13. จ
14. จ	14. จ
15. ง	15. จ
16. ข	16. ก
17. ง	17. ก
18. ง	18. ข
19. จ	19. ก
20. ง	20. ง
21. ข	21. จ

